

Handläggare
Carina Fromm
Telefon: 08-508 05 178Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2018-09-20

Tertialrapport Tertial 2 2018 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar tertialrapport 2 2018 till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen om totalt 49,6 mnkr i omslutningsförändringar.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 0,7 mnkr i klimatinvesteringsmedel (utbyte gamla armaturer).
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 2,4 mnkr för lokaländamål (förlorade hyresintäkter Skolörtens servicehus).
5. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 0,6 mnkr för faktiska kostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.
6. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 0,6 mnkr för täckning av kostnader i samband med arbete med utsatta EU-medborgare.
7. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om -1,0 mnkr för minskade kostnader avseende avskrivning av parkinvesteringar.
8. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 0,3 mnkr för ökad kostnad avseende internränta för parkinvesteringar.
9. Omedelbar justering.

Denise Melin
stadsdelsdirektör**Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd**Hässelby torg 20-22
165 23 Hässelby
08-508 05 178
08-508 04 000
carina.fromm@stockholm.se
stockholm.se

Tertialrapporten har tagits fram i samarbete med samtliga avdelningar. Staben för strategi och internservice har sammanställt rapporten. Samverkan med de fackliga

organisationerna skedde vid förvaltningsgruppens möte 13 september. Ärendet behandlas av pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor vid deras respektive sammanträden.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	7
1. Ett Stockholm som håller samman	7
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	7
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	13
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	23
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	27
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	28
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	30
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	32
2. Ett klimatsmart Stockholm	36
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	36
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	37
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	37
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	39
2.5 Stockholms miljö är giftfri	39
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	41
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	42
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	42
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	43
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	43
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	47
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	48
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	50
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	50
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	51
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	57
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	59
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	60
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	62

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	65
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	66
Uppföljning av ekonomi.....	67
Uppföljning av driftbudget	67
Resultatenheter	73
Investeringar	74
Försäljningar av anläggningstillgångar	74
Betydande projekt som inte är investeringar	74
Omslutningsförändringar	74
Budgetjusteringar	75
Medel för lokaländamål.....	75
Analys av balansräkning	75
Övrigt	76
Synpunkter och klagomål.....	76
Övrigt.....	78

Bilagor

Bilaga 1: SDN 04 T2-2018

Bilaga 2: KLIMAT Ansökan om klimatinvesteringsmedel T2

Bilaga 3: KLIMAT Ansökan och ekonomisk beskrivning klimatinvesteringsmedel T2

Bilaga 4: KLIMAT Uppföljning klimatinvesteringsprojekt fsk Junibacken

Bilaga 5: KLIMAT Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Solursparken

Sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att arbetet som pågår bidrar till att alla kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål uppnås. Bedömningen grundar sig på resultatet av det arbete som hittills utförts och på prognostiserad uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena med tillhörande indikatorer och aktiviteter samt på prognostiserad uppfyllelse av nämndens mål.

Ett Stockholm som håller samman

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås helt. Förskoleverksamheten fortsätter att verka för alla barns goda och jämlika uppväxtvillkor bland annat genom att utveckla barnens språkliga och kommunikativa förmåga. ”Före Bornholmsmodellen- språklekar för förskolan” är en av flera metoder med lekfulla och regelbundna samlingar som används liksom andra verktyg som högläsning och digitala verktyg. För att främja barns läsning ingår förvaltningen i pilotprojektet ”Förskolebibliotek” tillsammans med Stockholms stadsbibliotek och biblioteken i Hässelby gård och Vällingby. Förvaltningens arbete med språkutveckling, normkritik, Digitaliseringsstudion och NTA-studion har givit förskolebarnen nya kunskaper och begrepp som de omsätter och använder i olika aktiviteter.

Även förvaltningens arbete med bland annat läxhjälp, vattenvaneträning, öppen förskoleverksamhet och introduktionsförskola bidrar till att skapa förutsättningar för barn och ungas goda och jämlika uppväxtvillkor. Under perioden har 21 elever varit inskrivna vid det skolsociala teamet med bland annat ökad skolnärvaro som resultat.

Genom förvaltningens arbete har handläggningstiderna för utredningar och beslut gällande barn och unga kortats betydligt jämfört med motsvarande period 2017. Arbetet med lösningsfokuserad hemmabaserad familjebehandling visar fortsatt goda resultat.

Förvaltningen utvecklar verksamheten för att erbjuda alla pojkar och flickor ett attraktivt och jämställt fritidsutbud. Under sommaren har flickor och pojkar fått möjlighet att ta del av ett kostnadsfritt och varierat idrotts- och kulturutbud i Sommarlovsprogrammet 2018.

Under tertial 2 2018 har förvaltningen även erbjudit invånarna och brukarna flera kulturupplevelser. I juni genomfördes den årligen återkommande satsningen ”Sommar på torget” där barn och vuxna på Hässelby torg under två månaders tid tog del av scenframträdanden och aktiviteter för barn och vuxna.

Förvaltningen har under tertial 2 2018 fortsatt arbetet för att säkerställa att alla äldre ges en trygg ålderdom av god kvalitet. Bland annat har flera kompetensutvecklingsinsatser inom demens, missbruk och våldsförebyggande arbete genomförts och samverkan mellan beställare och hemtjänst i kommunal regi fördjupats. Även arbetet med att stödja anhöriga som vårdar en närstående fortsätter och program för stöd till anhöriga har under perioden implementerats i verksamheterna.

För att öka delaktigheten för både brukare och anhöriga genomförs flera insatser, bland annat genom att höja kvaliteten i genomförandeplaner samt att kontinuerligt säkerställa att dessa är aktuella.

Ett klimatsmart Stockholm

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås helt.

Arbetet med att energieffektivisera verksamheten fortsätter och transporter via gång, cykel och kollektivtrafik prioriteras för att miljöanpassa förvaltningens verksamheter. Skötseln av park- och naturmarksområden genomförs med utgångspunkt från den lokala parkplanen.

Med hänvisning till den extremt torra och varma sommaren har förvaltningen prioriterat åtgärder för att förebygga bränder, upprätthålla aktuell information till invånarna om gällande säkerhetsföreskrifter om eldningsförbud samt bemöta många invånares oro.

Som en del av förvaltningens arbete med att uppnå resurseffektiva kretslopp har solcellsdrivna avfallskärl för källsortering placerats ut. Uppföljning visar att källsorteringen vid stationerna har fungerat väl och förvaltningen planerar att placera ut ytterligare avfallskärl av samma typ under kommande år.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås helt.

Andelen vuxna personer med långvarigt försörjningsstöd är oförändrad jämfört med motsvarande period 2017. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat jämfört med motsvarande period 2017. Ett prioriterat område för förvaltningens arbete är att familjer med barn blir självförsörjande och en rad insatser pågår för att öka barns möjligheter att växa upp under jämlika levnadsförhållanden.

Andelen personer med ekonomiskt bistånd har ökat jämfört med motsvarande period 2017, bland annat på grund av ett ökande antal nyanlända inklusive ensamkommande ungdomar. Förvaltningen lägger stor vikt på att få arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden i sysselsättning med insatser såsom arbetsträning och arbetsinriktad rehabilitering vid förvaltningens arbetsforum.

Under sommaren anställdes totalt 1008 ungdomar av förvaltningen samt fackförvaltningar och bolag. Förvaltningen planerar att anställa ytterligare 150 ungdomar under höst- och jullov.

Förvaltningen prognosticerar en budget i balans efter genomförda budgethållningsåtgärder.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås helt.

Arbetet med att jämställdhetsintegrera förvaltningens verksamheter fortsätter. Utbildningar i jämställdhetsanalys har genomförts vilket har bidragit till en utveckling av verksamheternas arbete med och analys av sina identifierade jämställdhetsutmaningar. Insatser för att öka flickors och kvinnors organisering fortsätter, bland annat genom Tjejforum.

Sjukfrånvaron fortsätter att minska under andra tertialet 2018. Sjukfrånvaron i stadsdelen är nu lägre än genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna.

Inom samtliga verksamheter utvecklas arbetet för att säkerställa barnperspektivet i alla utredningar och beslut som direkt eller indirekt berör barn. Flera verksamheter använder

barnchecklistor och förvaltningen följer upp att barnkonsekvensanalyser genomförs i de ärenden där barn berörs. Forum såsom barnråd och trygghetsronder i förskolemiljön har gett barn möjlighet att uttrycka sin mening i frågor som rör dem.

Antalet personer som varit i kontakt med relationsvårdsteamet ökar jämfört med motsvarande period föregående år. I syfte att ge stöd till våldsutsatta och våldsutövare har Västerorts relationsvårdscentrum öppnat under andra tertialet 2018.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att öka invånarnas förtroende för förvaltningens verksamheter. Exempelvis genom att invånare ges möjlighet till muntlig rådgivning och samhällsvägledning på förvaltningens medborgarkontor i Hässelby gård och Åkermynatan. Medborgarvårdar har funnits tillgängliga på allmänna platser i stadsdelsområdet och gett invånarna möjlighet till samtal, lotsning och information om förvaltningens service.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Förskola

För att lägga en god grund för det långsiktiga lärandet utvecklas barnens språkliga och kommunikativa förmåga genom olika aktiviteter i enlighet med läroplanen för förskolan. "Före Bornholmsmodellen - språklekar för förskolan" är en metod som består av lekfulla och regelbundna samlingar liksom högläsning och digitala verktyg. Ett exempel på högläsningens positiva effekter är Nälsta Vinsta förskolor som läser kapitelböcker utan bilder för de äldsta förskolebarnen. Barnen har utvecklat en förståelse för läsningens källa till inre bilder och fantasi som visar sig i deras återberättande, lek och skapande verksamhet. Skriftspråket har utvecklats genom att barnen skapat egna berättelser med papper och penna eller på lärplatta. En större tillgång till lärande program och appar för att utveckla det svenska språket samt sitt modersmål har kommit alla barn till dels på grund av den ökade digitala kompetensen hos förskolepersonalen. I kombination med det stora intresset för litteratur har barnens ordförråd och ordförståelse ökat och därmed också läsglädjen. För att främja barns läsning ingår förvaltningen i pilotprojektet "förskolebibliotek" tillsammans med Stockholms stadsbibliotek och biblioteken i Hässelby gård och Vällingby. Genom att etablera "förskolebibliotek" inspireras vårdnadshavare att låna hem och läsa böcker för sina barn och på förskolorna fördjupas arbetet med litteratur och media. Under perioden har två förskolebibliotek startats; i

Grimsta och i Smedshagen. Effekterna har ännu inte analyserats men biblioteken och utlåningspåsarna med utvalda böcker är populära hos såväl barn som vårdnadshavare.

En viktig del av förskolans systematiska kvalitetsarbete är att granska vilka normer barnen möter. Bland annat har litteratur granskats ur ett jämställdhets- och normkritiskt perspektiv. Barnen har sorterat böcker efter huvudkaraktärer och upptäckt att i de flesta böcker är dessa manliga. Detta ledde till att barnen valde böcker på ett annat sätt på biblioteket eller tog initiativ till att göra om sagor; exempelvis kan den minsta bocken Bruse vara starkast eller en riddare vara flicka.

Som en del i implementeringen av regeringens digitaliseringsstrategi för skolväsendet erbjuder förvaltningen en Digitalstudio till alla barn. Under perioden har 300 barn och 100 medarbetare från förskolan kunnat delta i workshops. Barnen har provat på programmering både digitalt och analogt och då lärt sig begrepp som sekvens, algoritm och bugg. Barnen använder sedan begreppen i leken; exempelvis när de trär pärlor så benämner de upprepade färgkombinationer som sekvenser eller styr varandra i leken genom kommandon. Blir det fel säger de att det är en bugg. Ett annat exempel är då några två- tre-åringar använde appen "Loopimal" som går ut på att bygga banor i olika sekvenser som en figur sedan ska dansa fram på. Barnen pratade med varandra om vad och hur de gjorde: " Vi pjogjammeja en sekvensa. De é kul!". Genom arbetet med källkritik kommer frågor från barnen som "Kan kaniner prata?", "Är den här bilden på riktigt?". Ett gott exempel är Grimsta förskolor där barnen fått förändra bilder och skapa egna filmer för att få en ökad förståelse kring manipulation och sanningshalt i den information de möter. I och med att användandet av digitala verktyg har ökat är barnen inte längre enbart konsumenter utan också producenter. Till exempel dokumenterar barnen sin dag på förskolan eller tar fram bilder till förskolans veckobrev till vårdnadshavarna.

I syfte att öka och fördjupa kunskaperna inom naturvetenskap och teknik samt utveckla den språkliga medvetenheten i ett långsiktigt perspektiv erbjuder förvaltningen en NTA-studio (Natur och teknik för alla) för alla förskolor. Cirka en tredjedel av förvaltningens 537 tillsvidareanställda barnskötare och förskollärare har genomgått NTA-utbildning via Kungliga vetenskapsakademin. Handledarna arbetar med experimentlådor inom ämnena luft, vatten, ljud och ljus där barnen har möjlighet att ställa hypoteser, experimentera och prova sig fram för att upptäcka vad som händer. Totalt har cirka 600 barn besökt studion hittills under året.

I enlighet med stadsdelsförvaltningens LUP fortgår förskolornas och skolornas gemensamma satsning på NTA-väst. På de 13 projektförskolor som ingår finns i dagsläget 72 utbildade NTA-handledare vilket är en ökning med 18 stycken under perioden. Projektet följs av forskare från Stockholms Universitet som under våren har presenterat sina första forskningsresultat. Dessa visar bland annat att barnen fått ett förändrat ordförråd och större förståelse för begrepp inom naturvetenskap, teknik och matematik. Till exempel använder barnen begrepp som hypotes, hållfasthet, riktning, fart och magnetism.

Genom att förvaltningen kan erbjuda dessa två studios, Digitalstudion och NTA-studion, till alla barn i stadsdelsområdet ökar förutsättningarna för likvärdigheten och barnens utveckling och lärande.

Resultatet från förskoleundersökningen visar att vårdnadshavarna generellt sett är nöjda med verksamheten. Jämfört med andra förvaltningar ligger Hässelby Vällingby på ett resultat som kan liknas vid ett medelvärde. Kommunfullmäktiges indikator. "Jag är som helhet nöjd med

mitt barns förskola" uppgår till 85 procent nöjda föräldrar och är i nivå med stadens resultat. Förvaltningen visar särskilt positiva resultat på nedanstående områden:

Område	Hässelby Vällingby		Staden	
	2017	2018	2017	2018
Utveckling och lärande (index)	83	83	83	80
Barnen har möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturupplevelser	71	79	69	66
Barnen använder digitala verktyg i sitt lärande	68	75	58	63

Svarsfrekvensen ligger på samma nivå som 2017; 74 procent, och kan jämföras med 71 procent för stadens totala resultat. Resultaten skiljer sig mellan olika förskolor och något mellan vårdnadshavare till pojkar respektive flickor. Skillnaderna mellan könen är marginella men det är angeläget att fundera över varför det på vissa förskolor är pojkarnas vårdnadshavare som är mest nöjda och på andra flickornas.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att öka vårdnadshavarnas kunskaper om förskolans syfte och uppdrag samt deras delaktighet. Bland annat har de bjudits in till föräldrasammankomster i form av vernissage och workshops där de fått prova på barnens aktiviteter.

För att öka kunskaperna om funktionsvariationer som exempelvis språkstörning och autism har drygt 90 procent av förskolepersonalen erbjudits internutbildningar. Under perioden har 250 tillsvidareanställda barnskötare och förskollärare tagit del av utbildningen. Effekterna av utbildningarna, i kombination med handledning från förskoleavdelningens psykolog, specialpedagog samt samverkan med habilitering, visar på ett förändrat arbetssätt med större medvetenhet och förståelse för barn i behov av särskilt stöd. Exempelvis har handlingsplanerna för det individuella barnet med beskrivna anpassningar blivit tydligare.

Tidigt stöd för att stärka barn och ungas förutsättning till goda skolresultat

För att öka flickor och pojkars möjlighet att uppnå goda skolresultat och skolnärvaro har förvaltningen tillhandahållit preventiva stödinsatser i form av läxhjälp, skolsocialt stöd, vattenvaneträning och öppen förskoleverksamhet. 2018 har 369 flickor och 230 pojkar tagit emot läxhjälp på medborgarkontoret i Hässelby gård och Åkermymtan. Resultatet innebär att nämndens förväntade resultat har uppfyllts, och att betydligt fler barn har nåtts jämfört med föregående år, då det totala antalet var 217. Förvaltningen konstaterar att det är svårt att bedöma om rätt målgrupp har nåtts av läxhjälpverksamheten och ska därför göra målgruppsanalys för att analysera målgrupp och effekt.

Förvaltningen har sedan 2014 ingått i "Pilotprojekt skola och socialtjänst", ett samverkansprojekt med socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen som nu går under benämningen Skolsocialt stödteam. Teamet, som består av skolsociologer, föräldrarådgivare och skolans elevhälsoteam, arbetar med att tidigt upptäcka och stödja elever med hög frånvaro och låg måluppfyllelse genom ett samordnat stöd. I Hässelby-Vällingby har totalt 21 elever från årskurs 4-9 på Hässelbygårdsskolan, Grimtaskolan, Smedshagsskolan och Loviselundsskolan erbjudits skolsocialt stöd, varav 17 tackade ja till insatsen. Nedan redovisas resultaten för de inskrivna eleverna i det skolsociala stödteamet.

Period: januari-juli	Totalt inskrivna	Pågående	Totalt avslutade	Ökning av närvaro
----------------------	------------------	----------	------------------	-------------------

Period: januari-juli	Totalt inskrivna	Pågående	Totalt avslutade	Ökning av närvaro
Flickor	7	3	4	Från 26% till 50%
Pojkar	13	5	8	Från 38 % till 65 %

Såväl pojkar som flickor har fått en betydligt ökad närvaro efter avslutad insats. Av de avslutade eleverna har även tre fått förbättrade betyg och tre har fått anpassat stöd. Förvaltningen gör bedömningen att det totalt är cirka 100 elever i de prioriterade LUP-områdena som behöver nås av det skolsociala teamet. En förutsättning för att nå en större andel av målgruppen är att utbildningsförvaltningen förser förvaltningen med nödvändig information, samt att det finns en överenskommelse om målgruppskriterier. Utbildningsförvaltningen har ännu inte gjort en genomlysning och analys av elever som skulle kunna vara en målgrupp för det skolsociala stödteamet. Analysen behöver även göras i samverkan med socialtjänstens myndighetsutövande del.

För att tidigt upptäcka barn som inte är inskrivna i de kommunala och privata förskolorna, samt motivera och informera vårdnadshavarna om vikten av förskolans verksamhet för barnets utveckling och lärande, har vårdnadshavare och barn mellan 0-5 år fått möjlighet till pedagogisk omsorg på öppen förskola i Hässelby strand, Grimsta och Smedshagen. I snitt har 12 barn besökt öppen förskola per dag, och cirka 5-6 barn har besökt introduktionsförskolan.

Simkunnighet är både livsavgörande och nödvändigt för att få betyg i idrott. I syfte att främja barns simkunnighet har förvaltningen erbjudit barn, födda 2013 och inskrivna i kommunala förskolor i de prioriterade LUP-områdena, vattenvaneträning på parkleken Ådalen. Totalt deltog 66,67 procent av målgruppen vilket innebär en ökning från 2017 men förvaltningen når inte upp till det förväntade resultatet om 75 procent.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3 %			2,9 %	3 %	3 %	3,0 %	Tertial 2 2018
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	40,6 %	2 %	39 %	39 %	41 %	41 %	41 %	Tertial 2 2018
Analys Förvaltningen närmar sig stadens mål på 41 % förskollärare vilket är mycket glädjande och visar effekterna av ett idogt rekryteringsarbete, mottagande av studenter samt goda utvecklingsmöjligheter för förskolans personal.								
  Andel nöjda föräldrar	85 %			86 %		90 %	90 %	2018
Analys Den årliga förskoleundersökningen mäter föräldrarnas totalintryck av förskolan utifrån svaret på frågan "Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola" och resultatet visar att 85 procent av vårdnadshavarna instämmer i påståendet. Det är en procentenhet under 2017 års resultat och samma resultat som staden totalt. Samtliga enheter som inte når målet för andel nöjda föräldrar har tagit fram handlingsplaner.								
  Antal barn per grupp	13,7 barn/avd.			15,3 barn/avd.	15,5 st	15,5	16	Tertial 2 2018
Analys Förvaltningen har erhållit stadsbidrag för att minska barngruppernas storlek. Antalet barn/grupp är lägre än det uppsatta målet vilket kan ses som en direkt effekt av bidraget. Ett antal lediga platser finns dock i vissa förskoleenheter.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,5 st			4,4 st	4,7 st	4,7	4,9	Tertial 2 2018
Analys Det är glädjande att indikatorn visar ett resultat under både förvaltningen och kommunfullmäktiges mål.								
  Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten (2-5 år)				94,9 %		96 %	96 %	2018
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,8		3,8	3,8	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp tillämpningen av förskolans socioekonomiska tillägg i stadens resursfördelningsmodell samt göra en kartläggning av nuvarande hantering och bedömningar av ansökningar om tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna arbeta för att förbättra vägledning inför val av förskoleklass samt revidera riktlinjerna för övergång från förskola till skola i enlighet med skolprogrammet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar har behörighet till gymnasiet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar som deltar i skolsociala stödteam uppnår högre måluppfyllelse.
- Flickor och pojkar som deltar i skolsociala stödteam uppnår högre närvaro.
- Antal flickor och pojkar, från de prioriterade områdena, som deltar i förvaltningens organiserade läxhjälp ökar (250 år 2017).
- Andel flickor och pojkar födda 2013, inskrivna på förvaltningens förskolor i de prioriterade områdena, som har genomgått vattenvaneträning, uppgår till minst 75 %.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flickor och pojkar födda 2013, inskrivna på förvaltningens förskolor i de prioriterade områdena, som har genomgått vattenvaneträning.	66,67	100 %	100 %		86	75 %		Tertial 2 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Flickor och pojkar födda år 2013, inskrivna i förskolan i de prioriterade områdena, erbjuds vattenvaneträning. (LUP)	2018-01-01	2018-08-31	
 Föräldrar får informationsmaterial om förskolans verksamhet samt föräldrastöd. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Samordna, utveckla och förmedla läxhjälpverksamhet till skolor, elever och föräldrar. (LUP)	2018-01-01	2018-05-31	
 Tematräffar för föräldrar om bland annat tandhälsa och goda levnadsvanor genomförs. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Utarbeta modell för skolsociala stödteam i syfte att implementera metoden på flera skolor.	2018-01-01	2018-08-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar utvecklas genom lek och lärande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Andel nöjda föräldrar till flickor och pojkar avseende "Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning" ökar (92 % år 2017).

-Andel nöjda föräldrar till flickor och pojkar avseende "Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs" ökar (78 % år 2017).

-Andel nöjda föräldrar till flickor och pojkar avseende "Jag upplever att mitt barn använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande" ökar (62 % år 2017).

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor som erbjudit vårdnadshavare minst 2 föräldrasammankomster under året	100 %				100 %	100 %		Tertial 2 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla förskolor tar fram en plan för hur de ska öka svarsfrekvensen på förskoleundersökningen.	2018-01-01	2018-02-09	
 Den reviderade läroplanen för förskolan diskuteras och implementeras i verksamheten.	2018-04-01	2018-12-31	
 Flickor och pojkar i förskolan erbjuds olika forum att visa på barns perspektiv och lärande.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förskolorna arbetar aktivt med Före Bornholmsmodellen för att stödja barnens språkutveckling.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förskolorna arbetar för att nå kvalitetsindikatorns nivå 4 inom samtliga områden.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förskolorna har handlingsplaner för barn i behov av särskilt stöd i vilka vårdnadshavarna är delaktiga.	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samverkan med kulturförvaltningen ges de äldre förskolebarnen i de prioriterade områdena en bok i syfte att stimulera läsning.	2018-01-01	2018-12-31	
 Ramöppettiderna på förskolan följs upp. (LUP)	2018-10-01	2018-12-31	
 Vårdnadshavare som vistas på förvaltningens parklekar, öppna förskolor och mötesplatser informeras om förskoleverksamhetens betydelse. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

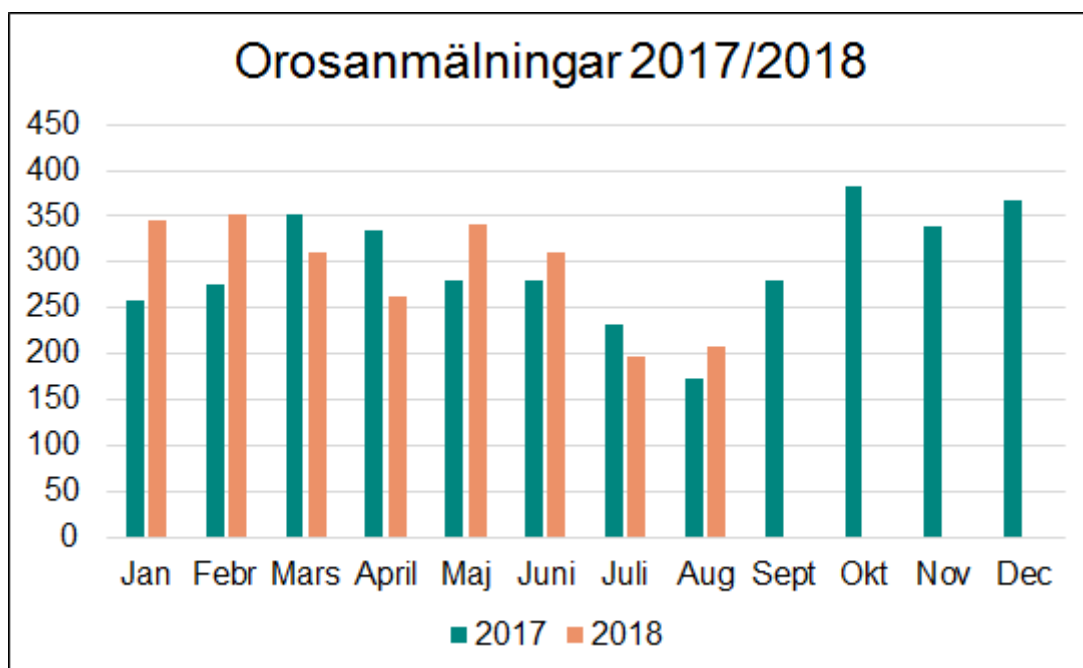
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Barn och unga

Under tertial 2 inkom 1 057 orosanmälningar till förvaltningen vilket är en minskning med 17 procent från tertial 1. Totalt under året har 2 327 orosanmälningar inkommit. Orosanmälningarna avser 51 procent flickor och 49 procent pojkar.

Övervägande orsak till orosanmälningarna är problem hos vårdnadshavare/närstående. I maj 2018 berodde 60 procent av orosanmälningarna gällande vårdnadshavare/närstående på konflikter eller våld i nära relation. 31 procent av orosanmälningarna gällande barn/unga berodde på skolsociala problem och beteendeproblem hos barnet/den unge. Till största delen rörde anmälningarna personer boende i Hässelby gård, Hässelby strand, Vällingby, Grimsta och Råcksta.

Flertalet av anmälningarna har inkommit från hälso- och sjukvård (18 procent), polis (30 procent), förskola/skola (21 procent) och socialtjänsten (15 procent).

Förhandsbedömningar

Förvaltningen har under året följt upp hur stor andel av förhandsbedömningarna, vid orosanmälningar gällande barn och unga, som avslutas inom 14 dagar. I juni hade 93 procent av orosanmälningarna bedömts inom 14 dagar vilket är en tydlig förbättring från början av året, då andelen låg på 78 procent.

Utredningstider

Förvaltningen har haft ett särskilt fokus på att följa upp hur stor andel av utredningarna inom barn och unga som slutförs inom 4 månader. I juni månad 2018 avslutades 79 procent av utredningarna inom 4 månader, vilket är en förbättring i jämförelse med 68,5 procent i juni 2017. Det förbättrade resultatet beror till stor del på enheternas ärendedragningar en gång per vecka, där vikten av att följa kraven gällande skyddsbedömning, förhandsbedömning och utredningstid har tagits upp. Tiden för skyddsbedömningar, förhandsbedömningar och utredningar följs upp en gång per månad av biträdande enhetschefer och enhetschefer.

En granskning av 50 ärenden, som genomfördes våren 2018 inom ungdomsenheten, visar ett behov av att dokumentationen förbättras vad gäller omfattning och struktur i utredning och i social journal. I 22 av ärendena har inte ungdomen kommit till tals och dokumentationsarbetet följs noggrant för att nå förbättrade resultat. Ungdomsenheten har förstärkts med en biträdande enhetschef och tre socialsekreterare för att få ner ärendeantalet per socialsekreterare med syfte att säkerställa att ungdomar kommer till tals i ärenden och att dokumentationen håller en god kvalitet.

Familjehemsplacerade barn

Inom familjevården finns det i nuläget 30 placerade flickor och 29 pojkar. Under samma period under 2017 var det totalt 58 placerade barn och ungdomar.

För att säkerställa att barnen får de stöd de behöver för att klara skolgången prioriteras uppföljningen av samtliga placerade barns skolresultat. En uppföljning vid vårterminens slut visar att 58 procent av de familjehemsplacerade barnen som går i grundskola uppnår alla mål för årskursen. Fem ungdomar har avslutat nionde klass och två har behörighet till gymnasiet (40 procent), vilket är något över andelen familjehemsplacerade barn som når gymnasiebehörighet i landet totalt (38 procent) enligt Socialstyrelsens öppna jämförelser 2018.

Under läsåret 2017-2018 har sju flickor och fyra pojkar i åldrarna 8-12 år varit med i skolsatsningen inom familjehemsvård, Skolfam, vilket innebär en nära samverkan och tät uppföljning mellan skola, socialtjänst och familjehem. En checklista är framtagen och implementerad för att säkerställa att frågor om skolgång, läsning och stöd i skolarbetet alltid ställs till barnen och familjehemmen vid uppföljning.

Insatser på hemmaplan.

Merparten av alla insatser gällande barn och unga sker inom förvaltningens eget familjestöd. Dessa insatser har ökat från 130 till 144 ärenden sedan tertial 1 2018. Det är i nuläget åtta procent fler pojkar än flickor, vars familjer får insatser i förvaltningens öppenvård i form av bland annat familjebehandling, Trappansamtal och Tryggare barn.

Vid mätning i juli 2018 var 17 ärenden (14 barn och 3 ungdomar och deras familjer) remitterade till familjestödsenheten. Av de personer som varit aktuella för insats från

familjestödet under året uppgår 81 procent att de har fått stöd som varit till hjälp i deras livssituation, vilket är högre än nämndens förväntade resultat på 70 procent.

Arbetet med intensiv hemmabaserad familjebehandling, LIHF, har visat på goda resultat. Placeringar av ungdomar har kunnat kortas ner och placeringsnära ungdomar har kunnat bo hemma med stöd av både socialtjänstlagen (SoL) och lagen om vård av unga (LVU). I augusti 2018 var fyra flickor och tre pojkar aktuella för LIHF. Det är en ökning med två ungdomar sedan början av året. Fyra ungdomar är avslutade med hel eller delvis uppfyllelse av målen enligt deras behandlingsplaner under tertiäl 2, en avbröt behandlingen.

Det vråkningsförebyggande arbetet

Det vråkningsförebyggande arbetet fortgår enligt handlingsplanen, som under perioden har reviderats. I samverkan med lokala hyresvärdar pågår arbetet med att gå igenom och utveckla rutiner samt minska andelen oriktiga andrahands- och inneboendekontrakt. Ett arbete ska påbörjas under hösten med att säkerställa att giltiga sådana kontrakt finns, samt att utreda boendeförhållanden.

Totalt har sex underrättelser om avhysning kommit in till förvaltningen. Hittills har tre avhysningar verkställts för familjer med barn. Tre har förhindrats genom ett vråkningsförebyggande arbete.

Bostadslösa

Målgruppen bostadslösa har delvis förändrats då en stor del av de som saknar boende även saknar nätverk för att ordna ett boende. I samverkan med verksamheterna för tidigt socialt arbete utvecklas stödinsatser för personer som behöver stöd att söka boende. Inom ekonomiskt bistånd pågår ett arbete med att se över möjligheten till ett intensivt individanpassat boendestöd i syfte att minska kostnaderna för tillfälliga boenden och minska andelen barnfamiljer som saknar varaktigt boende. Ett arbete pågår också med att utreda alternativ för barnfamiljer som långvarigt bor på tillfälliga boenden i avvaktan på att de erbjuds bostad hos Stiftelsen Hotellhem i Stockholm, SHIS. Framförallt är detta aktuellt för nyanlända familjer med anknytning till ensamkommande ungdomar.

Sociala insatsgruppen

Under året har 20 personer varit inskrivna i den sociala insatsgruppen, SIG. Utöver detta har ett antal personer varit i motivationsfas, skrivits in i SIG eller slussats till polis som arbetar med avhopp från kriminalitet. Deltagarna har varit en kvinna och resterande män i åldern 18-29 år. Fyra personer har hittills avslutats, varav en med ett lyckat resultat. Som lyckat resultat räknas sysselsättning, försörjning eller att nå uppsatta mål.

Målgruppen har utökats till att även omfatta barn och ungdomar med normbrytande beteende. SIG ska arbeta på liknande sätt, med samma metoder och rutiner, som med målgruppen unga vuxna men med ett utökat uppsökande arbete. Syftet med ett uppsökande arbete är att nå ungdomar med omfattande problematik, men som inte är aktuella inom socialtjänsten. Målet är att minska den sociala problematiken för den unge och i förlängningen en eventuell rekrytering till kriminella gäng.

En person har anställts som fritidssamordnare med uppdrag att utveckla en metod för hur SIG kan arbeta inom området fritid med livsstilskriminella, då dessa ofta förlorar sitt sociala sammanhang när den kriminella livsstilen lämnas. SIG har även påbörjat en samverkan med brottsofferjouren för att arbeta fram olika former av stöd till anhöriga.

Missbruk och beroende

För att få klienter att tacka ja till frivilliga insatser bedriver verksamheten ett motivationsarbete. Enligt socialtjänstförvaltningens Socialtjänstrapport 201 har Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning störst antal LVM-anmälningar i Stockholms stad. Trots detta har antalet vård dygn minskat från 284 dygn under första halvåret 2017 till 83 dygn under samma period 2018. De förkortade placeringstiderna beror på tidiga uppföljningar samt erbjudanden om öppenvårdsinsatser på frivillig väg.

För att få ett mer effektivt resultat för sysselsättningsinsatser har ett internt utvecklingsarbete bedrivits i samverkan mellan olika verksamheter såsom ekonomiskt bistånd och arbetsforum.

Komplexiteten i ärendena har ökat och det har blivit vanligare med tyngre missbruk, multisjukdom och hemlöshet. Efter en översyn av samverkansarbetet med Hässelbymottagningen har den lokala samverkansöverenskommelsen reviderats. Förvaltningen har även tillsammans med fyra andra förvaltningar i Västerort tagit fram en ny rutin för behandlingssamverkan mellan förvaltningarna.

För att uppmärksamma barn som lever i familjer med missbruk pågår en utveckling av ett familjecentrat arbetssätt mellan vuxenheten och utredningsenheten för barn och unga. Målsättningen är att erbjuda ett samordnat stöd till familjer när föräldrarna har missbruksproblem och barnen har behov av stöd och insatser.

Socialpsykiatri

För att stärka kvinnors och mäns möjlighet att leva ett självständigt liv arbetar förvaltningen med att motivera klienterna till delaktighet i utredningen, beställningen av insatsen och senare i utförandet av insatsen. Insatserna följs sedan upp kontinuerligt en till fyra gånger per år. Vid uppföljningarna går biståndshandläggare tillsammans med klienten igenom uppsatta mål och delmål noggrant för att de nya beställningarna ska motsvara det aktuella behovet av stöd. För de kvinnor och män som inte har någon sysselsättning arbetar biståndshandläggarna med motivering till sysselsättning. Arbetssättet har lett till att 79 kvinnor och 57 män har insatsen sysselsättning, vilket är en ökning med 3 kvinnor och 1 man sedan tertialrapport 1. En del klienter står dock långt ifrån arbetsmarknaden och arbetet syftar främst till att hjälpa klienten att få trygga livsförhållanden samt en trygg boendesituation. Klienterna kan ha problem med aktivt missbruk och svår psykisk hälsa och ha behov av samordning kring vårdkontakter eller behov av intagning på psykiatrisk slutenvård.

Samverkan mellan utförare och beställare ska syfta till att ge brukaren så bra och individanpassat stöd som möjligt. Utifrån beställningen av insats formar stödperson och brukare tillsammans en genomförandeplan kring vilket stöd som ska ges, hur det ska utformas och när det ska utföras.

För att både kvinnor och män med biståndsbeslut ska få stöd och hjälp till att leva ett självständigt liv har förvaltningen arbetat med jämställdhetsanalyser. Arbetet har lett till reflektioner över eventuella skillnader och resulterat i att en checklista för ärendehandläggning har tagits fram. Arbetssättet förväntas leda till att kvinnor och män ska vara lika nöjda med handläggarnas bemötande och med insatserna.

För att kontrollera att samtliga brukare har en aktuell genomförandeplan har en rutin tagits fram för egenkontroll en gång per månad. I maj och juni månads kontroll hade 100 procent av brukarna aktuella genomförandeplaner. Ett kvalitetsombud har utsetts som bland annat har till

uppgift att granska genomförandeplanernas innehåll och en utbildning har genomförts i hur tydliga mål och delmål ska formuleras i dessa.

För att personer som varken har sysselsättning eller besöker någon av förvaltningens öppna träfflokaler ska ges en chans att bryta sin isolering i hemmet har enheten för boendestöd och sysselsättning påbörjat ett samarbete med äldreomsorgens mötesplats Växthuset. Ingen aktivitet är genomförd ännu, men i september kommer medarbetare från mötesplatsen Kompassen och boendestöd att påbörja gym- och qigonggrupper för ett antal klienter i Växthusets lokaler. Omkring tio individer som varken har sysselsättning eller besöker någon träfflokal kommer att ges möjlighet att delta i aktiviteterna.

Ensamkommande barn och unga

Antalet ensamkommande barn har minskat för varje månad, från 157 barn i januari 2018 till 118 barn i juli 2018, på grund av uppskrivningar i ålder, avslag, återföreningar samt att det har varit få anvisningar under första halvåret.

Alla pojkar och flickor som uppger att de har en psykisk ohälsa, eller visar indikation på psykisk ohälsa, har erbjudits kontakt eller stöd med att ta kontakt med BUP eller vuxenpsykiatri.

Ett fokus under våren 2018 har varit att kartlägga pojkars och flickors skolkärväro samt att samverka med skolan i de fall som en handlingsplan är nödvändig för att förbättra närvaro i skolan. Uppföljningar med skolan görs löpande av förvaltningen.

Inför att ungdomen fyller 18 år, och oavsett beslut från Migrationsverket, ger förvaltningen information om vad som händer när ungdomen fyller 18 år. Informationsbladet är upprättat i två olika exemplar beroende på om ungdomen har uppehållstillstånd, alternativt är fortsatt asylsökande vid 18 års ålder.

För att stärka ensamkommande ungdomars möjlighet att komma i kontakt med arbetsmarknad, skola och civilsamhället har 19 ensamkommande ungdomar mellan 17 och 19 år (6 kvinnor, 13 män) deltagit i förvaltningens mentorskapsprogram. Under perioden har ungdomarna fått träffa sin mentor och deltagit i olika gruppträffar som handlat om arbetsmarknad, föreningsverksamhet och idrott. I snitt har cirka 40 procent av målgruppen deltagit på gruppträffarna. För att öka andelen har förvaltningen gjort en utvärdering med deltagarna och med hänsyn därtill erbjudit mentorerna handledning.

Förebyggande ungdoms- och fritidsarbete

I syfte att tidigt upptäcka barn och ungdomar med bristande skyddsfaktorer såsom god skolgång, hälsa och meningsfull fritid har förvaltningen arbetat uppsökande i de miljöer som ungdomar vistas i. Ungdomar har genom det uppsökande arbetet fått möjlighet till motiverande samtal som syftat till att stärka deras självkänsla och självförtroende. De har även blivit lotsade till fritidsgårdar och idrottsföreningar för att öka deras deltagande i organiserade aktiviteter som främjar fysisk och psykisk hälsa. Det uppsökande arbetet har stärkt relationen mellan ungdomarna och det uppsökande teamet, vilket även har resulterat i att kontakt har tagits med vårdnadshavare för vidare kontakt med bland annat barn- och ungdomspsykiatri, BUP.

För att erbjuda barn och unga ett sammanhållet socialt stöd har förvaltningen sammankallat till samverkansmöten med representanter från skola, socialtjänst och polis. Hittills har 12 samverkansmöten hållits i Smedshagskolan, Grimstaskolan och Hässelbygårdsskolan. Det har

bland annat bidragit till utökade kontaktnätverk mellan samverkansparterna, bättre områdesbevakning och gemensamma behovsanalyser, exempelvis att tillsammans öka barn och ungas deltagande i fritid- och idrottsaktiviteter.

Enligt Stockholmsenkäten 2018, som genomförs vartannat år, har den psykiska ohälsan bland unga mellan årskurs 9 och i gymnasiet år 2 ökat. I jämförelse med tidigare resultat syns nu även en tydlig ökning av den psykiska ohälsan hos pojkar, från 17 procent 2016 till 22 procent i år. För att bidra till hälsoutveckling och god psykisk hälsa har flickor och pojkar fått möjlighet till kuratorstöd på Västerorts ungdomsmottagning. Under perioden har 977 besök eller 264 unika ungdomar (84 procent flickor) varit i kontakt med Västerorts ungdomsmottagning. Majoriteten av ungdomarna som besökt mottagningen har varit från Hässelby-Vällingby, följt av Bromma och utvecklingen visar att antalet besökare fortsätter att stiga. Ungdomarna söker i huvudsak kuratorstöd för oro, ångest och stress och har erbjudits i genomsnitt 2-3 samtal. Enligt uppföljningsverktyget "Outcome Rating Scale /Session Rating Scale" bedöms 76 procent av de avslutade samtalskontakterna som framgångsrika behandlingar samt att en signifikant förändring uppnåtts. Det är tydligt att flickor i högre utsträckning självrapporterat och sökt stöd för sitt mående än pojkar. För att upptäcka pojkar som mår dåligt fortsätter förvaltningen att informera på skolor och fritidsarenor om ungdomsmottagningens verksamhet. Bland annat har 195 elever från Hässelby-Vällingby, 285 elever från Bromma och 33 nyanlända elever besökt ungdomsmottagningen och fått information om vilket stöd de kan få.

Västerorts ungdomsmottagning har under året hållit lördagsöppet för att tillgängliggöra och möjliggöra för ungdomarna att besöka kurator och barnmorska på fler öppettider. Förvaltningen konstaterar att lördagsöppet inte har nått den primära målgruppen, och inte heller i den omfattning som det var ämnat för. En utvärdering om lördagsöppet ska genomföras i november 2018 inför nytt avtal 2019-2020. Under 2017-2018 har förvaltningen erhållit medel för psykisk ohälsa från SKL vilket har möjliggjort ytterligare en resurs på Ungdomsmottagningen. Detta har bland annat resulterat i minskade kötider och verksamhetsutveckling genom bland annat införandet av uppföljningsmetoder. Medel från SKL för kommande år kommer inte att erhållas vilket bland annat medför en risk för att kötiderna kommer att öka.

Tidigt förebyggande stöd till föräldrar

Relationen mellan barn och föräldrar är av stor betydelse för familjens välbefinnande. Ett förtroendefullt förhållande mellan föräldrar och barn fungerar som en skyddsfaktor för barn, medan brister i hemmiljön är en riskfaktor. Förvaltningen har under perioden nått 86 föräldrar, varav 80 procent kvinnor, genom olika föräldragrupsutbildningar såsom ABC, ACT och KOMET. Utbildningarna har handlat om att stärka deltagarna i sin föräldraroll genom att bland annat hantera stress och konfliktsituationer. I jämförelse med 2017 har fler föräldrar nåtts av förvaltningens föräldragrupper. Ökningen beror på ett utökat samarbete med förskola, grundskola och BVC, vilket resulterat i att fler grupper kunnat startas. Grundskolor har även utbildat egna ABC-gruppleddare. Under året har färre män deltagit på föräldragrupper jämfört med hösten 2017. Detta bedöms bero på att det har varit fler grupper riktade till kvinnor än män under 2018, och för att ingångarna till föräldragrupper (exempelvis via BVC, föräldraträffar på skolorna och PLUS portalen) inbjuder fler kvinnor än män. Inför hösten planerar förvaltningen att anordna riktade föräldragrupper till män för att öka mäns kunskap om föräldraskap. Utvärderingar visar att flera föräldrar har varit mycket nöjda med stödet och

att deras föräldrakunskap ökat genom föräldragrupsutbildningarna.

År 2018 har 179 familjer tagit emot individuell föräldrarådgivning via drop-in eller föräldrastödslinjen. Det är i huvudsak tonårsföräldrar och något fler kvinnor (57,1 procent) som sökt individuellt rådgivning. Uppföljningar visar att föräldrarna har varit nöjda med stödet och fått fler verktyg att hantera stress- och konfliktsituationer. För att fler män ska ta del av föräldrastödsinsatserna arbetar förvaltningen med att systematisk fråga om det finns en far i familjebilden, samt motivera dem till att delta. Det nya arbetssättet har gett en viss effekt på män som lever i parförhållanden. Totalt sökte 12 procent män själva föräldrastöd (ökning med 4 procent, 2017), samtidigt som 41,6 procent män sökte stöd i parrelation.

Vägledning och socialt stöd för nyanlända

För att hjälpa nyanlända att integrera sig i samhället och lättare tillgodogöra sig samhällets normer och service, har förvaltningen erbjudit samhällsvägledning, lotsning till fritids-, kultur och idrottsaktiviteter, föräldrastöd/föräldragrupper samt språkstöd. Under juni och juli har cirka 85 nyanlända besökt medborgarkontoret i Hässelby gård för att få stöd att hantera bankärenden, privatekonomi, samhällsorientering och myndighetskontakt. För att nyanlända som bor i tillfälliga boende ska hitta långsiktiga boendelösningar har förvaltningen erbjudit bosökarstöd. Under perioden har fyra gruppträffar hållits på persiska, somaliska, arabiska och tigrinja, där sammantaget 46 nyanlända har deltagit, varav 56 procent kvinnor. De fick information om pålitliga hemsidor som annonserar lägenheter, hur man skriver boende-CV och brev samt rättigheter och skyldigheter när man hyr en bostad. Deltagarna har varit nöjda med bosökarstödet och uttryckt följande:

- *"Detta behövdes verkligen, man får lära sig saker som man aldrig hört"*
- *"Den informationen borde alla få direkt i början av tiden man integrerar sig"*

Utöver det har förvaltningen påbörjat att erbjuda nyanlända individuell rådgivning om boendefrågor på medborgarkontoret två dagar i veckan. Totalt har 27 nyanlända föräldrar (96 procent kvinnor) deltagit på föräldracirkeln "Att vara förälder i Sverige". Inom ramen för föräldragruppen anordnades badutflykt med information om bland annat simskolor. I september planeras en föräldragrupp för nyanlända pappor i syfte att öka mäns deltagande och kunskap om föräldraskap, mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Nyanlända har även lotsats till kultur- och fritidsaktiviteter inom ramen för "Sommarlovsprogrammet 2018" och under v 24-25 anordnades även ett familjedagkollo där majoriteten av deltagarna var nyanlända familjer från anläggningsboendena i stadsdelsområdet.

Förvaltningen har i enlighet med budget 2018 samarbetat med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen för att implementera former för vägledning till nyanlända. Samarbetet har lett till att samhällsvägledarna har fått ett gemensamt synsätt och identifierat behov av fortbildning i bland annat bostadsförmedling, juridik, MI, barnperspektiv och konsumentvägledning, för att erbjuda alla nyanlända en likvärdig service och vägledning.

Drogförebyggande arbete

Som ett led i det långsiktiga drogförebyggande arbetet har förvaltningen påbörjat implementeringen av stadens ANDT-program, "alkohol, narkotika, doping och tobak". Redovisning av hur programmet lokalt anpassas och implementeras sker i samband med verksamhetsberättelse.

För att minska tillgången till tobak och alkohol arbetar förvaltningen med att utöva tillsyn av

folköl- och tobaksförsäljning på försäljningsställen. Hittills har förvaltningen utfört tobaks- och folkölstillsyn på 31 av 51 försäljningsställen samt kontrollköp av tobak på 44 försäljningsställen. Resultatet av kontrollköpen visade att två försäljningsställen inte har följt rutiner för ålderskontroll, det vill säga tillät köp utan uppvisad legitimation. Förvaltningen har fört dialog med dessa försäljningsställen och fler kontrollköp planeras. Sedan 1 januari i år ska även försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare anmälas till kommunen. Förvaltningen har inte mottagit några anmälningar och har i samband med tobaks- och folkölstillsynen inte kunnat påträffa någon försäljning.

Förvaltningen har deltagit i den stadsövergripande kampanjen Rökfri Ramadan som har genomförts i samverkan med Stockholms läns landsting, lokala moskéer och den ideella föreningen VISIR. Förvaltningen samverkade med två lokala moskéer som åtog sig att sprida information om hälsoeffekterna av tobaksrökning och erbjuda stöd till personer som vill sluta röka. Förvaltningen bedömer att cirka 250-300 personer har nåtts av informationssatsningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	86,2 %	87 %	85,3 %	83 %	84 %	84 %	84 %	Tertial 2 2018
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				20,56		25 %	25 %	2018
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	65,1 %	67,2 %	60 %	64,2 %	37 %	37 %	37 %	Tertial 2 2018
Analys Andelen ärenden avslutade enligt plan inom vuxna missbruk överstiger stort nämndens och kommunfullmäktiges årsmål och är även betydligt högre än stadens genomsnitt. Förvaltningen kommer att analysera resultaten och har reviderat prognosen för året.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				69 %		80 %	80 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol						60 %	60 %	2018
Analys Resultat redovisas i samband med verksamhetsberättelse.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika						91 %	91 %	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Resultat redovisas i samband med verksamhetsberättelse.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak						90 %	90 %	2018
Analys Resultat redovisas i samband med verksamhetsberättelse.								
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden					26 %	26 %	26 %	2018
  Antal hemlösa						90 st	tas fram av nämnden	2018
Analys Stadens hemlöshetsmätning genomförs vartannat år och under 2017 gjordes ingen mätning. En ny mätning genomförs under 2018.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla och implementera former för det sociala stödet till nyanlända	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och stadens ungdomsmottagningar genomföra en särskild satsning på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska implementera rutiner för att säkerställa att hänsyn tas till barnperspektivet i ärenden där en förälder/vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Barnkonsekvensanalyser görs i beslut om hyresskulder, elskulder och tillfälliga boenden och särskilda dokumentationsanvisningar har tagits fram för att tydligt beskriva barnens situation. Rutiner för dokumentation upprättas och läggs in i vuxenhetens och försörjningsstödsenhetens dokumentationsanvisningar.			
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa stödet till barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden, exempelvis genom att tillhandahålla särskilda bo-lotsar som ger stöd i bostadssökande och genom kompensatoriska åtgärder riktade till barnen	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska öka delaktigheten för målgruppen inom socialpsykiatri genom att stödja brukarorganisationernas deltagande i brukarråd och brukarrevisioner	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män har jämlika livschanser

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Antal föräldrar som deltagit i förvaltningens föräldrastödsprogram uppgår till minst 105 (70, år 2017).
- Andelen flickor och pojkar, kvinnor och män, som anvisats till stadsdelsområdet via Intro Stockholm, deltar i förvaltningens program för socialt stöd och uppgår till minst 60 %.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En implementerings- och prioriteringsplan, som bygger på stadens reviderade ANDT-program, tas fram.	2018-01-01	2018-12-31	
 Ett program för socialt stöd riktat till nyanlända i genomgångsboenden tas fram.	2018-01-01	2018-04-30	
 Lördagsöppet erbjuds på Västerorts ungdomsmottagning. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Utveckling av det förebyggande och uppsökande arbetet mot barnfamiljer i form av bland annat föräldrastödsutbildning ABC. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Minst 70 % av de familjer med barn och unga som fått öppenvårdsinsatser uppger att de har fått stöd som varit till hjälp i deras livssituation.
- Minst 37 % av de som genomgått behandling för missbruk och beroende har fullföljt behandlingen enligt den plan som upprättats.
- Minst 70 % av de som genomgått behandling för missbruk och beroende är nöjda med behandlingen och uppger att den har varit till hjälp i deras livssituation.
- Minst 50 % av de som avslutat kontakten med Sociala insatsgruppen har en förbättrad situation när det gäller sysselsättning, försörjning och kriminalitet.
- Andelen enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri ökar i jämförelse med 2017.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Handlingsplanen för det vråkningsförebyggande arbetet revideras.	2018-01-01	2018-08-31	
Analys Handlingsplanen för det vråkningsförebyggande arbetet är reviderad av vuxenheten i samarbete med försörjningsstödsenheten.			
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Enheten arbetar med valda områden utifrån programmet.	2018-05-01	2018-12-31	
Analys Arbetet pågår			
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Enheten väljer ut områden från programmet att arbeta vidare med.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Arbetet pågår			
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Programmet presenteras för alla medarbetare på APT.	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Arbetet pågår			
 Samverkansöverenskommelsen mellan socialtjänst, förskola, skola och fritid uppdateras årligen.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Samverkansöverenskommelsen mellan socialtjänst, förskola, skola och fritid är uppdaterad.			
 Skolsituationen följs kontinuerligt upp för de barn och unga som är placerade i familjehem.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Skolsituationen följs kontinuerligt upp varje månad av Familjevården. Resultatet redovisas i tertialrapport och i verksamhetsberättelse.			
 Socialtjänsten utvecklar arbetssätten för att ge stöd och insatser till barn och unga i åldern 18-20 år med utgångspunkt från en sammanhållen socialtjänst.	2018-01-01	2018-05-31	
Analys Ett internt forum har utvecklats med syfte att vara ett formellt mötesforum för chefer där gemensamma ärenden och frågor avhandlas. Gemensamma diskussioner förs i de ärenden där två eller flera enheter behöver samverka. Fokus är ärenden som rör barn och unga direkt eller indirekt. Vuxenheten har utvecklat ett familjecentrerat arbetssätt för missbrukande föräldrar enligt Tyresömodellen. I både Vuxenheten och Försörjningsstöd har barnkonsekvensanalyser införts i ärenden där barn finns i den vuxnes närhet.			
 Utredningstiderna för barn och unga följs upp varje månad och förhandsbedömning av inkomna orosanmälningar genomförs inom 14 dagar.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Följs upp varje månad av enhetschefer, avdelningschef samt stab. Ligger även som uppföljning i internkontrollplan.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Strategi för trygghet

För att det trygghetsskapande arbetet ska ge önskat resultat behöver aktiviteter och mål förankras såväl i förvaltningen som i stadsdelsområdet i övrigt. Förvaltningen genomförde den 14 maj 2018 ett heldagsseminarium kring trygghetsarbetet i Hässelby-Vällingby. På seminariet deltog, förutom nyckelpersoner i förvaltningen, viktiga aktörer i stadsdelsområdet såsom skolor, polis, fastighetsägarföreningen, affärsidkare, idrottsklubbar och föreningsliv. Till seminariet kom ett 70-tal personer vilka deltog med stort engagemang. Diskussionerna visade bland annat att det som upplevdes som otryggt var ungdomar som "drog omkring", missbruk på allmänna platser och den fysiska miljön som städning, belysning och situationen i stadsdelsområdets olika centrum. Det konstaterades också att skolan kan vara en bra arena att utgå ifrån vad gäller mycket av det förebyggande arbete som rör barn och ungdomar. I

mitten av september hade förvaltningen en halvdag med samtliga chefer om trygghetsarbetet. Trygghetsrådets styrgrupp respektive arbetsgrupp kommer ha sina första möten i oktober.

Trygghet i den fysiska miljön

I samtliga projekt och upprustningar i stadsmiljön väger förvaltningen in trygghetsaspekten. Trygghetsvandringar fortsätter för att identifiera upplevda otrygga platser med barn-, äldre- och jämställdhetsperspektiv. Trygghetsvandringar genomförs utifrån prioriterade områden i LUP och under våren genomfördes en trygghetsvandring i Åkermymtans centrum och i Smedshagen. Trygghetsvandringarna sker i samverkan med polis, trafikkontoret och fastighetsägarföreningen. Syftet är att stärka samordningen av trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön inom stadsdelsområdet. Fastighetsägarföreningen leder trygghetsvandringarna samt återkopplar med berörda fastighets- och markägare att identifierade åtgärdsbehov genomförs. Stadsdelsförvaltningen åtgärdar de behov som har identifierats inom park- och naturmark, främst slyröjning.

Hittills i år har slyröjningar utförts i Vällingby längs gångvägar och slänter runt tunnelbanan, längs gång- och cykelvägar vid Ådalens parklek och grönstråket mot Råcksta centrum. Röjning har också utförts av trädgångar intill Koppargården samt längs gång- och cykelvägar. Vid fotbollsplanen intill Vällingbyskolan har buskage grävts bort längs grönstråket. Under våren förbättrades belysningen vid Grimsta motionsspår och därtill genomfördes utbyte av gamla armaturer till LED-belysning. I Hässelby har gallring och slyröjning genomförts vid Piren intill Hässelby Värmeverk samt vid lekplatsen Oxtungan för att öka trygghet och solinsläpp. Vid lekplatsen intill Sävstigen har buskar beskurits. Trygghetsröjning av sly har i samarbete med trafikkontoret också genomförts intill Växthusvägen och Lövstavägen. I Smedshagen har slyröjning genomförts som en åtgärd efter vårens trygghetsvandring i området.

Parker och naturområden

Under sommaren eldhärdades ett skogsområde på ca 1 hektar inom Grimsta naturreservat, området är beläget mellan koloniföreningen Stugängen och strandpromenaden längs Mälaren intill Kanaanbadet. Efter genomförd brandsläckning patrullerades området av vaktare för efterkontroll av att branden var släckt. Därefter utförde förvaltningens entreprenör tillsammans med arborister en säkerhetsbedömning av träd i det eldhärdade området och åtgärdade de träd där det bedömdes finnas en fallrisk.

Upprustningen av parkleken Guldet är slutbesiktigad och godkänd, enstaka åtgärder kvarstår avseende gräs- och övrig växtetablering. Området runt parklekshuset har fått en helt ny, tillgänglighetsanpassad utformning med fokus på småbarnsdelen. Även upprustningen av Gulsippans parklek kommer att slutbesiktigas under september, eventuella åtgärder till följd av besiktningen beräknas vara slutförda under oktober. Extra medel i form av "grönkompensationspengar" från exploateringsprojekt inom stadsdelsområdet har möjliggjort anläggning av en cykelbana av typen "pumtrack", sittplatser samt uppförande av en u-ramp för skateåkning och ett par ramper för streetskating.

Projekt inom "Grönare Stockholm"

Kommunfullmäktige beslutade under februari 2017 om riktlinjer för ett "Grönare Stockholm". I samband med beslutet avsattes 300 mnkr under tre år för att möjliggöra en fortsatt utveckling av stadens befintliga grönstruktur. I samband med beslutet påtalades att stadens ytterområden särskilt ska prioriteras.

Som ett led i att utveckla Solursparken till en stadsdelspark med plats för olika målgrupper och åldrar har en anläggning för permanenta pallar för stadsodling färdigställt. För närvarande pågår avslutande arbeten med etapp 1, att utforma och anlägga en ny lekplats. Stadsdelsnämnden beviljade klimatinvesteringsmedel om 5,3 mnkr för Solursparken ska bidra till en hög beredskap för kommande klimatiförändringar avseende utökad hantering av dagvatten, såväl normala som stora flöden. Detta arbete med trädrenovering samt klimatinvesteringsåtgärder för att minska effekterna av skyfall slutförs under 2018. Etapp 2 med anläggning av sittplatser, promenadstråk samt förnyad vegetation påbörjas under 2018 och slutförs under 2019.

I tidigare genomförda medborgardialoger och trygghetsmätningar har det framkommit att Hässelby torg med omgivningarna upplevs som otryggt. Programutveckling och projektering pågår därför i samarbete med trafikkontoret för upprustning och utveckling av Hässelby torg inklusive Ormängstorget samt parkstråket mellan torgen. Hela sträckan med torg och parkstråk ska kopplas samman till ett nätverk av trygga, attraktiva och upplevelserika platser som ska locka alla åldrar att vilja stanna till och använda ytorna. Upprustningen av Ormängstorget samt intilliggande parkstråk färdigställs under 2018. Ormängstorget får ny belysning med en central yta för planteringar, sittplatser samt utrymme för exempelvis spontanboule. Trafiksäkerheten på torget förbättras genom att den centrala ytan anläggs. Torget rustas fram till trottoaren, övergångsstället breddas och utfarterna från närliggande fastigheter ses över. Det blir nya cykelställ mot Ormängsgatan. Renovering sker av växtbäddar för befintliga träd, där regnvatten samlas och leds till växtbäddarna. I parkstråket flyttas befintlig gång- och cykelväg för bättre gestaltning av intilliggande parkmark. Ny lek- och gungor, sandlek och lekskulpturer. Stråket får ny och bättre belysning samt nya sittplatser, planteringar samt konstinstallation. Parallellt pågår programutveckling av upprustningen av Hässelby torg samt gångtunneln mot parkstråket, det arbetet genomförs med start våren 2019.

Programutveckling pågår i samarbete med trafikkontoret för en ny stadsdelspark i parkstråket Fyrklövern mellan Friherregatan och Melongatan. Syftet är att binda ihop Hässelby gård och Hässelby strand och skapa en mötesplats för olika målgrupper och åldrar. Den planerade stadsdelsparken ska anpassas efter områdets behov, identitet och kvalitéer och bli en trygg plats som inbjuder till delaktighet och lokalt engagemang. Projektering genomförs under 2019 och arbetet genomförs med start 2020.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor ♀				51 %		58 %	76 %	2018
  Stockholmares nöjdhet med rent och städat ♀				53 %		70 %	70 %	2018
  Stockholmares nöjdhet med skötsel av park och grönområden ♀				56 %		70 %	70 %	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafikinämnden och stadsdelsnämnderna verka för ökad trygghet i stadens utemiljöer med fokus på situationell brottsprevention	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp och förvalta de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen	2018-01-01	2018-12-31	
  Trafikinämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna, verka för en tryggare utemiljö genom exempelvis förbättrad belysning, parkmöbler och genom att hantera växtlighet i det offentliga rummet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Boende och besökare har tillgång till parker med rekreations- och naturvärden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Andelen kvinnor och män som är nöjda med skötseln av parker och grönområden uppgår till minst 70 % (56 % år 2017).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En tillgänglighetsanpassad ramp anläggs i vattnet vid Kanaanbadet med syfte att möjliggöra bad för personer med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet)	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Beställning av material samt arbete sker i november. Installation av anläggningen genomförs innan badsäsongen 2019.			
 Förvaltningen ska i samverkan med polisen bygga upp ett lokalt brottsförebyggande råd.	2018-01-01	2018-09-01	
 Förvaltningen utreder möjligheten att på sikt anlägga en konstfrusen isbana.	2018-01-01	2018-12-31	
 Hässelby torg, parkstråket och Örmängstorget utvecklas till gröna, trygga, upplevelserika, attraktiva platser genom att kopplas samman i ett nätverk av gröna stråk.	2018-01-01	2018-12-31	
 I samarbete med trafikkontoret verkar förvaltningen för att öka tillgängligheten inom stadsdelsområdet under vintersäsongen. (Program för delaktighet)	2018-01-01	2018-12-31	
 Solursparken utvecklas med ny lekplats, sittplatser, promenadstråk, förnyad vegetation samt anläggning med permanenta stadsodlingslådor.	2018-01-01	2018-12-31	
 Upprustning av parkleken Guldet fortsätter med fokus på området runt parklekshuset där lekplatsen får en helt ny, tillgänglighetsanpassad utformning. (Program för delaktighet)	2018-01-01	2018-12-31	
 Upprustningen av parkleken Gulsippan fortsätter med anläggning av en bana för pumptrack och en mindre u-ramp för skateåkning.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män är trygga på allmänna platser

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Andelen kvinnor och män som upplever trygghet i den stadsdel där man bor ökar (51 % år 2017).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En struktur tas fram för hur trygghets-, säkerhetsarbetet ska samordnas.	2018-01-01	2018-09-01	
 Förvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism implementeras	2018-01-01	2018-05-31	
 Utöka utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter på Hässelby torg	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målet för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

En fristående gruppbostad för sex personer med funktionsnedsättning är färdigställd i Hässelby Villastad, inflyttning är planerad till september. Planerings- och projekteringsarbetet för gruppbostäder genomförs långsiktigt. Projektering tillsammans med byggherrar pågår för ytterligare två gruppbostäder, vid Åkermymtans centrum, med byggstart tidigast 2019 samt i Riddersviksområdet med byggstart tidigast 2020. Sammanlagt planeras boenden för tolv personer.

Bostäderna som planeras inryms i flerfamiljsfastigheter. Förvaltningens uppdrag är att tillhandahålla tillräckligt antal platser, dessa fördelas efter behov och enligt biståndsbeslut. Könsfördelningen i boendena kan därmed se olika ut.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				0		6	tas fram av nämnden	2018

Nämndmål:

Invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Lokalbehovet för nämndens verksamheter är tillgodosett.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Attraktiv och jämställd fritid

Ungdomars möjlighet att delta i strukturerade fritids- och idrottsaktiviteter är hälsofrämjande och har positiva effekter på inlärningsförmåga och sociala utveckling. Utfallet av indikatorn *Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter*, visar att förvaltningen uppnått årsmålet, och ligger bland de högsta i staden. Förvaltningen har sedan 2016 arbetat systematiskt för att fler flickor och pojkar ska bli fysiskt aktiva genom ett ökat utbud av gratis fritids- och idrottsaktiviteter, bland annat genom samverkan med lokala idrottsföreningar.

Flickor och pojkar har under 2018 fått tillgång till ett varierat fritidsutbud på parklekar och fritidsgårdar. Fritid Stockholm AB har redovisat att totalt cirka 165 ungdomar (35 procent flickor) har besökt fritidsgårdarna per kväll, i jämförelse med år 2017 innebär det en minskning om cirka 10 procent. Förvaltningen återtog driftsansvaret för fritidsgårdar 1 augusti 2018 och det pågår ett utvecklingsarbete i syfte att öka besökarantalet samt nå fler flickor.

För att möjliggöra att ungdomar med olika sociala bakgrund träffas över stadsdelsgränserna samt öka deras kontaktytor har förvaltningen genomfört "Ungdomsträffar". Totalt har 72 flickor och 53 pojkar i årskurs 5-6, från olika skolor, träffats vid sammanlagt 6 ungdomsträffar. De har exempelvis fått göra lära-känna-övningar, provat dans och gjort kortfilmer. Utöver det har ungdomar fått möjlighet att delta i "HBTQ-häng" och "Tjej-och killforum", forum som syftar till att stärka ungas organisering och mänskliga rättigheter. För att öka ungas delaktighet i utformningen av fritidsverksamheten har ungdomar i åldrarna 11-19 år fått möjlighet att delta i "Fritidskommissionen". Totalt har 5 träffar anordnats och sammanlagt har 109 ungdomar deltagit. Bland annat har de varit med och utformat "Sommar på torget" genom att ge förslag på offentlig filmvisning, VM-vecka och "Sommar i Smedshagen" med mera.

Sommarlovsprogrammet 2018

Flickor och pojkar har fått möjlighet att delta i ett rikt, kostnadsfritt och varierat fritids-, idrotts- och kulturutbud under sommarlovet. "Sommarlovsprogrammet 2018" har arrangerats av förvaltningen i samarbete med civilsamhället, företag och fackförvaltningar. Sommarlovsprogrammet har bestått av "Sommar på torget" i Hässelby gård och Smedshagen, samt olika dagkollon såsom Summercamp, familjekollo och äventyrskollo. Nedan redovisas en sammanställning av innehåll och deltagande i sommarlovsprogrammet.

Aktivitet	Område	Målgrupp	Samverkan	Totalt	Jmf 2017
-----------	--------	----------	-----------	--------	----------

Aktivitet	Område	Målgrupp	Samverkan	Totalt	Jmf 2017
Sommar på torget v.24-30	Hässelby gård	Alla	Kulturförvaltningen, Svenska med baby, Swedish Eventcenter, Fastpartner m.fl.	2104 flickor, 1920 pojkar, 71 annat	Ökning
Sommar i Smedshagen v.27-30	Smedshagen, Hässelby villastad	Alla		346 flickor, 369 pojkar, 127 annat	Nytt 2018
Boys and Girls camp v. 24	Vällingby C och Grimsta	Barn 12-14 år	Blackeberg Basket	78 flickor, 63 pojkar	Nytt 2018
Aktivitetsskollo v.27-32	Hässelby-Vällingby	Barn 6-12 år		42 flickor, 33 pojkar, 1 annat	
Familjedagskollo v.24-25	Nälsta	Alla		21 vuxna, 36 barn	Nytt 2018
Summertimecamp v.27	Hässelby gård	10-13 år	HSK, Brommapojkarna, Blackeberg basket Hässelby IP Vällingby city	67 flickor, 50 pojkar	Ökning
Sommarkul i Vinsta v.24-26	Hässelby-Vällingby		Syriska förening	19 flickor, 22 pojkar	Minskning
Skateboardvecka v.26	Hässelby strand	Barn 9-12 år		11 flickor, 13 pojkar	Nytt 2018
Sambafotboll, v.27-30	Hässelby gård och Smedshagen	Barn 9-12 år	Samba Fotboll Academy	155 st	
Marionettvagnen v.28	Hässelby gård, Smedshagen	Barn från 5 år	Dockteater Amusé	73 flickor, 40 pojkar	
VM vecka				2 flickor, 48 pojkar	Nytt 2018
VM offentlig filmvisning v.27-28	Hässelby gård	Alla	HSK	ca 650 st	Nytt 2018
Äventyrsskollo v 30-31	Lövsta-Kyrkhamn	6-12 år	Kyrkhamns Fältskola	25 flickor, 25 pojkar	oförändrat
Totalt				2767 flickor, 2583 pojkar, 1061 annat	

I jämförelse med 2017 har antalet barn och unga som deltagit i sommarlovsprogrammets aktiviteter ökat, vilket delvis förklaras med att förvaltningen tilldelats extra medel från Socialstyrelsen men även för att förvaltningen arbetat aktivt med att utöka samverkan med civilsamhället. Särskilt uppskattade aktiviteter har varit Summertimecamp där 117 barn och unga fick prova på olika idrottsaktiviteter där barn med olika sociala bakgrund fick mötas. Kulturaktiviteten "Utomhusbio" på Sommar på torget var mycket uppskattat och främst besökt av barnfamiljer. Familjedagskollo nådde totalt 57 deltagare, varav majoriteten var nyanlända familjer från anläggningsboendet i Råcksta. Familjedagskollot erbjöd familjerna möjligheten att spendera tid med sina barn genom lek och naturupplevelser, knyta nya vänskapsband samt lära sig mer om djurskötsel och svenska traditioner.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter				85,4 %			79 %	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar deltar i fritids- och idrottsaktiviteter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Andel flickor som deltar i förvaltningens fritids- och idrottsaktiviteter ökar till minst 40 % (27 % år 2017).

-Antal flickor och pojkar som deltar i Summer Camp ökar till 100 (69 år 2017).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En ung fritidskommission upprättas. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Flickor uppmuntras att bli delaktiga i idrottsförening, spontanidrott och annan fritidsverksamhet.	2018-01-18	2018-12-31	
 Förvaltningen anordnar en fritids-, kultur-, och idrottsmessa.	2018-08-01	2018-12-31	
 Förvaltningen arrangerar nationaldagsfirande	2018-01-01	2018-06-10	
 Medarbetare inom fältförlagt socialt arbete HBTQ-diplomeras.	2018-01-01	2018-06-30	
 Minst ett familjekollo anordnas i stadsdelsområdet.	2018-01-01	2018-08-31	
 Möjligheten till medlemskap i KEKS, Kvalitets och kompetens i samverkan, undersöks.	2018-01-01	2018-04-30	
 Summer Camp genomförs i samverkan med Stockholmsidrotten och idrottsförvaltningen.	2018-01-01	2018-08-31	
 Ungdomar från olika stadsdelar deltar på ungdomsträffar som förvaltningen anordnar. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att delvis nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Under perioden har invånare och brukare erbjudits och tagit del av ett stort utbud av kulturupplevelser. Sommar på torget är en årligen återkommande satsning där Hässelby torg varje dag i veckan under två månader bjuder på scenframträdanden och aktiviteter såsom

dans, slöjd och bildkonst med mera. Denna sommar har det även gått att se uppträdanden och delta i aktiviteter i stadsdelen Smedshagen. Bland annat har Parkteaterns marionettvagn funnits på plats under en vecka. Barn och besökare har deltagit i workshops och gjort egna marionetter, samt sett föreställningar i vagnen. andra aktiviteter har varit bildworkshops med Kulturskolan, spontandans, capoeira och sambafotboll.

I maj arrangerades Kulturdagen i Vällingby centrum, med öppet hus och olika kulturprogram. På två scener bjöds det på olika slags musik och dagen avslutades med en konsert med Linda Pira. Förvaltningen höll liksom föregående år en föreningsmässan samma dag, där olika föreningar kunde visa upp sig och sina verksamheter.

Nationaldagsfirandet är sedan ett antal år en uppskattad tradition i stadsdelsområdet och detta genomfördes i år i Hesselby slotts park och tusentals besökare fick ta del av körsång från Vinstaskolan, blåsorkester från Kulturskolan, folkdansuppvisning och mycket mer.

Grupp- och servicebostäderna har kultur- och fritidsombud samt läsombud som har fått särskild utbildning för sina uppdrag. Ombuden träffas regelbundet för att inspirera varandra och för att följa upp hur det går. Verksamheterna planerar både individuella och gemensamma kultur- och fritidsaktiviteter utifrån brukarnas intressen och önskemål. Brukarna har tillgång till olika kulturella aktiviteter både i anslutning till den egna bostaden men också bland det utbud som finns i samhället för alla medborgare.

På Skolörtens vård och omsorgsbostäder har det varit aktiviteter med musiker varje vecka samt pubkvällar i Träffen med olika teman varje gång. Det har hållits midsommarfirande med tårtor och midsommarstång. På vård- och omsorgsbostäderna kommer ungdomar från Ung omsorg veckovis för att erbjuda ytterligare aktiviteter och aktivitetsansvarig erbjuder alla män och kvinnor daglig en aktivitet. På vård- och omsorgsbostäderna har man haft utflykter till Riddersvik.

Förvaltningen har under perioden påbörjat en satsning för att utöka kulturutbudet riktat till unga, bland annat i form av kulturaktiviteter på fritidsgårdar och i andra fritidsverksamheter. På sikt förväntas detta arbete öka andelen ungdomar som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter 						74 %	74 %	2018
Analys Preliminära utfall från elevundersökningarna visar att förvaltningen kommer att uppfylla målet delvis. Närmare analys av slutgiltigt resultat görs i verksamhetsberättelsen.								

Nämndmål:

Invånarna möter ett tillgängligt och mångsidigt kulturutbud

Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andelen föräldrar till flickor och pojkar i förskolan som är nöjda med barnets kulturupplevelser uppgår till minst 70 % (69 % 2017).
- Brukare och besökare erbjuds kulturupplevelser i förvaltningens verksamheter i parklekar, inom missbruksvården, äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri.
- Invånare och besökare erbjuds kulturupplevelser på allmänna platser och bibliotek.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enheter utser ett kulturombud	2018-01-01	2018-02-28	
 Alla förskolor tar fram en broschyr med information om årets planerade kulturaktiviteter	2018-01-01	2018-03-31	
 Barnen i förskolan erbjuds minst en professionell kulturupplevelse under hösten	2018-08-01	2018-12-31	
 Barnen i förskolan erbjuds minst en professionell kulturupplevelse under våren	2018-01-01	2018-06-30	
 Brukare och besökare erbjuds kultur i förvaltningens utförarenheter.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

För att äldre kvinnor och män ska känna sig trygga och få god kvalitet i omsorgen arbetar förvaltningen kontinuerligt med att öka kompetensen. Kompetenshöjningen sker exempelvis genom att förvaltningens biståndshandläggare och den kommunala hemtjänsten har ökat sitt samarbete, vilket leder till bättre informationsöverföring och kännedom om varandras verksamheter och uppdrag. I och med ökad kunskap om brukarna och ett förbättrat helhetsperspektiv på hela processen förväntas kvaliteten för brukarna att öka. Medarbetarna har även deltagit i kompetensutbildning inom exempelvis demens, missbruk och våldsförebyggande arbete. För att kunskaperna ska nå alla medarbetare har olika metoder använts såsom föreläsningar, arbetsgrupper, ansvarsområden, workshops och genomgång av rutiner. Upplevelsen är att kompetensen inom beställarverksamheten har ökat vilket förväntas leda till att brukarna får rätt typ av insatser och därmed en tryggare ålderdom.

Som ett led i arbetet med att ge de äldre en trevlig måltid har de boende vid Skolörtens vård- och omsorgsboende och servicehus bjudits på sommarlunch, midsommarfirande och kräftskiva. Även anhöriga har varit inbjudna till några av tillfällena. Extra personal har satts in under dessa dagar för att ge mer tid till att ordna med festligheterna. Flera gemensamma aktiviteter har även arrangerats för de boende vid Koppargården. Två aktiviteter har erbjudits

dagligen i en gemensam aktivitetslokal. Sedan juni har ungdomar från företaget Ung omsorg hållit i aktiviteter på helgerna på de olika våningsplanen och avdelningarna, vilket varit mycket uppskattat. Ett annat populärt evenemang har varit att följa matcherna i fotbolls-VM via storbildskärm i det gemensamma bibliotek som finns på Koppargården eller uppe på avdelningarna. Även vid Skolörten har feriearbetande ungdomar funnits på varje enhet och haft som uppdrag att vara med de boende för att exempelvis erbjuda alla utevistelse dagligen. Ungdomarna har gett extra tid till var och en av de boende och varit mycket uppskattade.

För att höja kunskapen och utveckla arbetsmetoder för en god kvalitet i omsorgen om de äldre har kollegiala observationer genomförts under perioden på Koppargårdens vård- och omsorgsboende. Observationerna utförs av undersköterskor som har gått utbildning inom området. Observationerna har gällt alla moment i omvårdnaden – hur rutiner följs inom bland annat hygien och läkemedelshantering, hur arbetet planeras, hur arbetsuppgifterna utförs, att ordinationer följs inom tandvård, förflyttningar, sårvård och liknande. Bemötandet gentemot den boende är också en viktig del i observationen. Den som utfört observationen återkopplar till den som observerats samt till arbetsgruppen. De brister som har framkommit har främst gällt planering av arbetet och enskilda delar i omvårdnaden.

För att ge de äldre så god kontinuitet som möjligt även under sommartid, då många av de ordinarie medarbetarna har semester, har flera enheter valt att ha ungefär hälften av den ordinarie personalen på plats för att bibehålla stabila rutiner i omvårdnaden. Omvårdnadsansvarig sjuksköterska finns för att ge en ökad kontinuitet och säkerhet gällande hälso- och sjukvård.

Delaktighet

Att de äldre görs delaktiga är en förutsättning för trygghet och god kvalitet i omsorgen. Delaktighet för både boende och anhöriga skapas bland annat genom anhörigmöten, boendemöten, informationsbrev och informationsskärmar ute i verksamheterna. För hemtjänstens brukare är ett årligt sommarfika, som i år hölls i maj, en del i delaktighetsarbetet. Då ges tillfälle att träffa chefer, samordnare och omvårdnadspersonal för att framföra synpunkter eller ställa frågor.

Den äldre görs bland annat delaktig i hur och när insatserna ska utföras genom sin genomförandeplan. I alla verksamheter ligger fokus på att samtliga brukare/boende har en aktuell genomförandeplan. Vid exempelvis Skolörtens vård- och omsorgsboende och servicehus får medarbetarna schemalagd tid för att kunna sitta med den boende och gå igenom önskemål kring insatser. För att genomförandeplanen ska vara lättillgänglig finns de i en mapp inne hos den boende. Det har underlättat för medarbetarna som lätt kan få information om hur den boende önskar att hjälpen utförs och på så sätt öka både de boendes trygghet och delaktighet. I maj hölls ett boenderåd, där diskussion kring önskemål i verksamheten så som dagliga aktiviteter, togs upp. Vid Koppargårdens vård- och omsorgsboende finns dokumentationsombud som handleder sina kollegor i dokumentationen. Handledare har tid avsatt för att följa upp statistik kring andel aktuella genomförandeplaner samt att utbilda och handleda sina kollegor.

De boende kan framföra vem de önskar som kontaktperson. De kan även påverka när under dygnet de önskar olika insatser.

Även inom hemtjänsten sker egenkontroll en gång per månad för att säkerställa att alla brukare har aktuell genomförandeplan. Vid behov finns enheternas demenshandedare med

hos brukaren när en genomförandeplan tas fram.

Andelen aktuella genomförandeplaner för samtliga brukare följs upp på förvaltningsnivå två gånger per år. Mätningarna visar bland annat att det är en något högre andel av dem som bor i särskilt boende som har en aktuell genomförandeplan jämfört med brukare med beslut om hemtjänst. Samtliga enheter arbetar för att alla ska ha en aktuell genomförandeplan.

Mötesplatser

För att nå äldre kvinnor och män som inte har någon insats eller annan kontakt med kommunen, samt de som har hemtjänstinsatser, finns ett antal öppna mötesplatser i stadsdelsområdet som erbjuder aktiviteter och sammankomster för att bryta isoleringen för dem som inte har närstående eller annat kontaktnät. Förvaltningen har tre öppna mötesplatser för seniorer dit alla som bor i stadsdelen och som är över 65 år välkomna. De tre mötesplatserna är Växthuset i Vällingby, Fästmanssoffan i Nälsta och Hässelgårdens aktivitetscenter i Hässelby gård. Aktiviteter och program har erbjudits vid respektive mötesplats under perioden. På alla mötesplatser sker samverkan i olika former. Samverkan sker till exempel kring kultur, trygghet och integration tillsammans med föreningar som Hässelby jazz och dans, Musik i Västerort, Brottsofferjouren och Syriska föreningen. Många av dessa organisationer och föreningar erbjuder i sin tur kostnadsfria aktiviteter för enhetens besökare.

Anhörigstöd

Uppdraget att stödja anhöriga som vårdar en närstående fortsätter och stadens program för stöd till anhöriga implementeras i verksamheterna. Under perioden har fokus legat på att kartlägga behov och samverkansmöjligheter kring anhörigstödet. Under våren har två träfftillfällen för förvaltningens anhörigombud genomförts. Arbetet med att bygga upp ett nätverk fortsätter under hösten och sker i samverkan med övriga stadsdelar i Västerort.

Anhörigkonsulenter fortsätter samarbetet med övriga anhörigkonsulenter i Västerort och i hela staden. De redan etablerade anhörigcirkelarna som riktar sig till äldre fortsätter och nya är inplanerade till hösten. Förvaltningens anhörigkonsulenter samverkar även med Hässelby Strand kyrka och St Tomas kyrka i frågor kring anhörigstöd och samhällsinformation.

En mycket uppskattad utflykt genomfördes i början av sommaren för anhörigvårdare, i samarbete med anhörigstödet i Västerorts samtliga stadsdelar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen ♀				69 %		72 %	72 %	2018
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra ♀				47 %		50 %	56 %	2018
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen ♀				77 %		84 %	85 %	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel trygga omsorgstagare i äldreomsorgen				86 %		85 %	84 %	2018
  Andelen nöjda omsorgstagare i äldreomsorgen				84 %		85 %	85 %	2018
  Antal personal en hemtjänstagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				10,8		10	Max 10 personer	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet och registreringen i Senior Alert och Svenska Palliativregistret för att få underlag till förebyggande åtgärder i syfte att bland annat minska fallskadorna	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och föreslå förbättringar som ökar likställigheten i staden samtidigt som det avlastar biståndshandläggare från administrativa uppgifter	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska initiera ett kvalitetsutvecklingsarbete inom särskilt boende för äldre i samarbete med stadsdelsnämnderna	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män har en trygg ålderdom

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Andelen äldre som bor i särskilt boende och uppger att de är trygga ökar till minst 86 % (85 % år 2017).

-Andelen äldre som har hemtjänst i ordinärt boende och uppger att de är trygga ökar till minst 80 % (77 % år 2017).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Medarbetarna erbjuds utbildning om våld i nära relationer, missbruk och psykisk ohälsa.	2018-01-01	2018-12-31	
 Mötesplatser för äldre utvecklar samarbetet med ideella organisationer	2018-01-01	2018-12-31	
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Enheten arbetar med valda områden utifrån programmet.	2018-05-01	2018-12-31	
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Enheten väljer ut områden från programmet att arbeta vidare med.	2018-03-01	2018-04-30	
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Programmet presenteras för alla medarbetare på APT.	2018-01-01	2018-03-15	

Nämndmål:

Kvinnor och män är delaktiga i hur insatsen genomförs

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Andel äldre som bor i särskilt boende som i brukarenkäten uppger att de kan påverka hur de får sin hjälp ökar till minst 60 procent (54 % 2017).

-Andel äldre som har hemtjänst i ordinärt boende som i brukarenkäten uppger att de kan påverka hur de får sin hjälp ökar till minst 82 procent (80 % 2017).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utförarenheterna säkerställer att alla brukare har en aktuell genomförandeplan	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills har genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målet för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att energieffektivisera verksamheten och ansöker i samband med tertialrapport 2 om klimatinvesteringsmedel. Projektering pågår för utbyte av gamla belysningsarmaturer till LED-belysning vid förskolan Planket. Därutöver har förbättrad belysning samt utbyte av gamla armaturer till LED-belysning vid Grimsta motionsspår färdigställts under våren 2018.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)				1,6 GWh		1,7 GWh	1785 GWh	2018

Nämndmål:

Energianvändningen i verksamheten är hållbar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Energieffektiviseringar minskar energianvändningen i den egna verksamheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen utreder behov av ytterligare projekt för klimatinvesteringsåtgärder.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Planerad inventering med syfte att kartlägga behov av energieffektiviseringar av utomhusbelysning vid lekplatser och parker genomförs under oktober 2018.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills har genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målet för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Transporter via gång, cykel och kollektivtrafik prioriteras. Verksamheterna väljer i allt större utsträckning att använda elcyklar för sina tjänsteresor och disponerar nu totalt 55 stycken. Förvaltningen har under sommaren avyttrat en dieselbil. Arbetet med att samordna och minska fordonsparken fortsätter i den takt som medges utifrån verksamhetens behov samt tecknade avtal.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	87,91 %				88 %	85 %	85 %	Halvår 1 2018

Nämndmål:

Resor och transporter i förvaltningens regi är effektiva och hållbara

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Förvaltningens fordonspark minskar i förhållande till antalet enheter som i sin verksamhet använder fordon.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Samtliga verksamheter använder sig av miljöeffektiva resor och transporter.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills har genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktivitet samt tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Skötseln av park- och naturmarksområden genomförs med utgångspunkt från den lokala parkplanen och har som syfte att bevara den biologiska mångfalden vilket också främjar ekosystemtjänsterna.

I samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB samt miljöförvaltningen utarbetas ett "Lokalt åtgärdsprogram" (LÅP) för Råcksta Träsk. LÅP ska belysa de huvudsakliga utmaningarna för att Råcksta Träsk ska uppnå "god vattenstatus" samt utgöra ett underlag för prioritering av åtgärder inom tillrinningsområdet för Råcksta Träsk. LÅP ska innehålla förslag på olika typer av åtgärder, bedömning av deras geografiska placering, uppskattningar av effekter och kostnader samt ansvariga utförare. Ett förslag till LÅP beräknas komma på remiss under hösten 2018.

Den extremt torra och varma sommaren har inneburit att prioriterade åtgärder även har inkluderat att förebygga bränder samt upprätthålla aktuell information till invånarna om gällande säkerhetsföreskrifter om eldningsförbud samt att bemöta många invånares oro. Den planerade trädinventeringen i utvalda områden har på grund av hög arbetsbelastning under sommaren skjutits på framtiden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med idrottsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafikenämnden, arbeta med att tillgängliggöra naturreservaten för stockholmarna samt hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas i reservaten.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Under "Parkernas dag" den 25 augusti, anordnades guidad vandring i Grimsta naturreservat. I det gamla by- och herrgårdsskapskapet finns rester av alléer, trädgårdar, gamla torp och stenmurar. En kulturmark med lång historia, gamla ekar och strandnära vildmark.			

Nämndmål:

Park- och naturmarksområden bidrar till en hållbar livsmiljö

Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Skötseln av park- och naturområden utförs på ett hållbart sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen samverkar med Stockholm Vatten och Avfall AB samt miljöförvaltningen i framtagandet av ett "Lokalt åtgärdsprogram" för Råcksta Träsk.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen utreder framtida möjligheter till fastighetsnära stadsodling för boende inom stadsdelsområdet.	2018-01-01	2018-06-30	
Analys Förvaltningen har samverkat med fastighetsägarföreningen som har lyft frågan i styrelsen. Stockholmshem är intresserad och har inrättat en deltidstjänst för uppstart av fastighetsnära odling för boende inom deras fastigheter.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Plantering av höstlök sker i anslutning till välbefolkade parkstråk.	2018-01-01	2018-12-31	
 Pop-up planteringar med solrosor, ringblommor m.m. anläggs vid utvalda stråk.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills har genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Arbetet med att uppnå resurseffektiva kretslopp fortsätter. Under året har tre stationer med Bigbelly avfallskärl för källsortering utplacerats vid Maltesholmsbadet. Dessa kärl drivs av solceller och återanvänder sin energi för komprimering av avfallet, det innebär att det får plats avfall motsvarande fem till sju gånger kärlets storlek, vilket medverkar till att antalet transporter för tömning av dessa kärl kan minskas avsevärt. Varje avfallsstation inkluderar fyra avfallskärl för sortering av fraktionerna papper, plast, metall samt övrigt. Förvaltningen upplever att källsorteringen vid de utplacerade kärnen vid Maltesholmsbadet har fungerat tillfredsställande och planerar att placera ut motsvarande källsorteringsstationer vid Kanaanbadet under våren 2019 som komplement till nuvarande kärl för blandat avfall.

Sedan tidigare finns 3 stationer med vardera ett Bigbelly avfallskärl för blandat avfall vid både Kanaan- och Maltesholmsbadet.

Nämndmål:

Verksamheten bidrar till resurseffektiva kretslopp

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Enheter som i sin verksamhet serverar/tillhandahåller livsmedel, sorterar ut sitt matavfall för biologisk behandling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Berörda verksamheter källsorterar.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förskolor ansöker om att erhålla Skolverkets certifiering Skola för hållbar utveckling.	2018-01-01	2018-12-31	
 Utsortering av matavfall för biologisk behandling, påbörjas vid samtliga enheter som i sin verksamhet serverar/tillhandahåller livsmedel och som idag inte har utsortering av matavfall.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills har genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Arbetet enligt kemikaliecentrums framtagna "Vägledning för kemikaliesmart förskola" fortsätter. Förskolor och parklekar har implementerat de egna framtagna handlingsplanerna med rutiner enligt nivå 1 som togs fram 2016. Nu pågår arbetet med att genomföra nivå 2 som bland annat innebär utbyte av gamla lekkuddar och möbler stoppade med skumgummi, utbyte av vilmadrasser och skötbäddar av PVC, utbyte av köksartiklar med non-stick-beläggning samt utbyte av gammal köksutrustning av plast mot glas, porslin, rostfritt stål eller trä.

I de flesta verksamheter används någon typ av kemikalier. Även om det bara är städ- och rengöringsprodukter så ska dessa registreras i en kemikalieförteckning. Enligt stadens kemikalieplan och miljöprogram ska stadens verksamheter rapportera årlig användning av kemikalier till kemikaliecentrum. Staden har för detta ändamål upphandlat Chemsoft, ett IT-system som ska användas för att skapa kemikalieförteckningar, årlig rapportering av kemiska produkter, hålla reda på säkerhetsdatablad samt identifiera miljö- och hälsoskadliga kemikalier som på sikt ska fasas ut från våra verksamheter. En introduktion av kemikaliehanteringssystemet Chemsoft genomfördes för berörda verksamheter under våren 2018.

Därutöver fortsätter arbetet med att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel inom verksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				100 %		100 %	70%	2018
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggsvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				80 %		100 %	80%	2018
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				49,08		45 %	45%	2018

Nämndmål:

Verksamheten är kemikaliesmart

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andelen inköp av ekologiska livsmedel/kostentreprenader uppgår till minst 45 % (40 % 2017).
- Nivå 2 i enlighet med kemikaliecentrums framtagna vägledning är genomförd i förskolor och parklekar.
- Chemsoft - kemikaliehanteringssystem används av berörda enheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Tjänster, varor och kemiska produkter som inkluderar miljö- och hälsofarliga ämnen ersätts med miljömässigt bättre alternativ.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills har genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Skyddsronder genomförs årligen med syfte att kontrollera att inomhusmiljön i verksamhetens lokaler är sund. Förvaltningen har under året samarbetat med respektive fastighetsbolag för att garantera ett bra inomhusklimat, bland annat avseende temperatur och ventilationsflöden inom verksamhetens lokaler.

Under året har förbättringar i inomhusmiljön genomförts i förskolan Junibacken som har fått luftad grund, nya ytskikt, ny och förbättrad belysning samt nytt kök inklusive matsal. Förskolan Planket har också fått grunden luftad samt nya ytskikt, nytt kök och ny belysning. Medborgarvårdarna har flyttat in i renoverade lokaler i Hässelby Torg 10. I övrigt pågår fram till vecka 52 renovering samt förbättringar av ventilationen inom förvaltningshuset, tidigare ventilationsmätningar har visat brister avseende tilluften som nu ska åtgärdas.

Nämndmål:

Inomhusmiljön i förvaltningens lokaler är sund

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Verksamhetens lokaler uppfyller stadens krav på sund inomhusmiljö.
- Fysiska skyddsronder har genomförts för samtliga medarbetare.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målet för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

För att tidigt identifiera invånare från Hässelby-Vällingby med ökad risk för diabetes typ 2 har förvaltningen samarbetat med Karolinska institutet (KI) i ett forskningsprojekt kallat smart 2D. Förvaltningens medborgarvärdar har bland annat hjälpt KI att identifiera vilka platser som är bäst lämpade för att hitta invånare med ökad risk för diabetes.

För att utveckla idéer om det europeiska medborgarskapet, civilt och demokratiskt deltagande med mera samverkar förvaltningen med KTH kring EU-projektet "New Towns, new arrivals", som bland annat innefattar en konferens som kommer att arrangeras i Vällingby under hösten 2018.

Förskolornas och skolornas gemensamma satsning på NTA-väst löper på i enlighet med förvaltningens LUP. Projektet följs av forskare från Stockholms universitet och de första forskningsresultaten som presenterats visar på ett förändrat ordförråd och förståelse för begrepp inom naturvetenskap. Läs mer under kommunfullmäktiges mål *1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor*.

Förvaltningen har under perioden tillhandahållit 40 praktikplatser och platser för verksamhetsförlagd utbildning och prognosticerar att årsmålet om 55 platser kommer att överstigas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	49				59	55	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2018

Nämndmål:

Verksamheten samarbetar med högskolor och universitet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Förvaltningen tar emot 55 studenter från högskolor och universitet i verksamhetsförlagd utbildning eller praktik inom förskola och socialtjänst.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen samverkar med KTH i EU-projekt "New Towns, new arrivals"	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen tar emot studenter från högskolor och universitet i verksamhetsförlagd utbildning eller praktik.	2018-01-01	2018-12-31	
 I samarbete med Karolinska institutet och Hässelby vårdcentral deltar förvaltningen med att identifiera personer med risk för diabetes och arbeta med att främja förhållande till välbefinnande och motion.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hitills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet och att kommunfullmäktiges aktivitet genomförs enligt plan.

Det planerade näringslivsrådet som skulle genomföras i maj fick ställas in på grund av yttre omständigheter.

Under våren besökte Stockholm Business Regions vice verkställande direktör ett nämndsammanträde och informerade om Stockholm Invests verksamhet. Stockholm Invest är ett dotterbolag till Stockholm Business Region.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Business Region AB ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga möjligheterna för ökad tillväxt inom respektive stadsdels geografiska område genom en lokal näringslivsanalys	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningen deltar i Stockholm Business Regions uppdrag att utveckla företagande i ytterstaden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Förvaltningen har god kännedom om det lokala näringslivet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året

Ekonomiskt bistånd och sysselsättning

Andelen vuxna personer med långvarigt försörjningsstöd är oförändrad jämfört med 2017 och ligger kvar på 1,4 procent. Andelen kvinnor är högre vilket delvis kan förklaras med att en stor andel av kvinnorna med ekonomiskt bistånd är nyanlända med mycket kort utbildningstid och liten arbetslivserfarenhet. Många av dessa personer står långt ifrån arbetsmarknaden och har svårigheter att erhålla arbete på grund av språksvårigheter, sjukskrivning och socialmedicinska orsaker.

Andelen ungdomar i åldern 18-24 år med ekonomiskt bistånd har ökat under tertiäl 2 i jämförelse med föregående år. Andelen män bland ungdomarna har ökat till 77 procent vilket är ett trendbrott jämfört med tidigare år. Anledningen till ökningen är att enheten tagit emot fler ensamkommande ungdomar som övervägande är män. För att minska andelen ungdomar med försörjningsstöd arbetar enhetens två ungdomshandläggare i samverkan med jobbtorg och arbetsförmedlingen. Till hösten utökas antalet ungdomshandläggare med en person för att kunna intensivifiera arbetet med att ungdomarna ska komma ut i arbete.

Under tertiäl 2 hade i genomsnitt 850 hushåll per månad ett ekonomiskt bistånd. Totalt i dessa hushåll fanns i genomsnitt 560 barn, vilket är en ökning jämfört med 2017 då antalet barn i genomsnitt var 504 per månad. Ett prioriterat område är att familjer med barn blir självförsörjande. De prioriterade grupperna för Stockholmsjobben är därför långtidsarbetslösa föräldrar, för att på så sätt öka barns möjligheter att växa upp under jämlika levnadsförhållanden.

Antalet personer som är sjukskrivna och har ekonomiskt bistånd uppgår till cirka 200 personer varje månad, varav cirka 60 procent är kvinnor. För att ge stöd till kvinnor som varit sjukskrivna lång tid pågår projektet Aktiviteter mot arbete, AMA, i samverkan med arbetsförmedlingen, försäkringskassan och landstinget.

En grupp med 9 kvinnor och 6 män, samt en grupp med 15 kvinnor startade i mars 2018 med syfte att bryta isolering och komma hemifrån. Det långsiktiga målet är att deltagarna ska bli självförsörjande. Flertalet av deltagarna har kommit vidare med planering för studier, KBT-samtal, samordnade individuella planeringar och arbetsträning.

Stockholmsjobb

I slutet på juni 2018 hade 17 kvinnor och 3 män ett Stockholmsjobb. Fyra kvinnor och nio män har avslutat sin anställning under året. Av de 13 personer som avslutat sin anställning har 3 kvinnor och 5 män fått sin anställning förlängd på sina respektive arbetsplatser. Förvaltningens arbete med Stockholmsjobb har i huvudsak handlat om att utveckla en fungerande samarbetsstruktur med jobbtorg.

Nyanlända

Antalet nyanlända som anvisas till stadsdelen har påverkat inflödet av nya ärenden. Enligt statistiken har antalet nyanlända i etablering ökat från 2 till 36 personer under perioden april

2017- april 2018. Antalet ensamkommande ungdomar med ekonomiskt bistånd har ökat från 2 till 22 under samma period. Varje månad kommer mellan två och fem anknytningsfamiljer. Främst påverkar det antal ärenden och kostnader för tillfälligt boende då familjerna ofta är stora. Tillfälliga boenden erbjuds i Råcksta samt i modulhus i Grimsta. Prognosen är att antalet personer och familjer som söker stöd och hjälp med boende och ekonomiskt bistånd kommer öka under nästa år. Hässelby- Vällingby och Farsta stadsdelsförvaltningar är de förvaltningar som har störst antal nyanlända i Stockholms stad.

Feriearbete

Under sommaren anställdes 931 ungdomar (48 procent flickor) av förvaltningen och 77 av fackförvaltningar och bolag. Förvaltningen planerar att anställa ytterligare 150 under höst- och jullov och bedömer att årsmålet kommer att uppfyllas helt. Alla ungdomar som lämnade in godkända prioriteringsunderlag har erbjudits feriearbete. Genom utbyte av arbetsplatser med andra stadsdelsförvaltningar samt ideella organisationer har över 282 ferieungdomar arbetat i andra stadsdelsområden. Samarbetet har bidragit till att det förväntade resultatet om att minst 100 flickor och pojkar feriearbetar i andra stadsdelsområden har uppfyllts helt. Utfallet av antal tillhandahållna ferieplatser som utförarenheterna inklusive upphandlade entreprenörer erbjudit var 478 platser och förvaltningen prognostiserar att årsmålet om 650 platser kommer att uppfyllas. Förvaltningen fortsätter att arbeta för att alla utförarenheter tar emot ferieungdomar.

År 2018 har nya feriejobbsprojekt genomförts bland annat "Sommar i Smedshagen" och "Ungdomar skriver Stockholms historia". Den senare genomfördes i samverkan med bland annat stadsarkivet, kultur- och utbildningsförvaltningen. För Hässelby-Vällingby resulterade projektet i att 30 ungdomar producerade tre filmer om stadsdelsområdet: "Hässelby-Vällingby, olika perspektiv", "Hässelby-Vällingby, bakom öppna dörrar" och "Hässelby-Vällingby, inte så illa". Samtliga filmer visar att ungdomars bild av stadsdelsområdet är positiv.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen ♀	1,98 %	1,88 %	2,22 %	1,9 %	1,9 %	1,9 %	1,6%	Tertial 2 2018
Analys Anledningen till att andel personer som har ekonomiskt bistånd ökat under perioden, är främst att antal nyanlända och ensamkommande i stadsdelen har ökat.								
  Andel unga som varken arbetar eller studerar							Fastställt 2018	2018
Analys Förvaltningen inväntar mätmetod samt årsmål från KF, och kan därför inte lämna prognos för indikatorn.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare ♀	1,38 %	1,25 %	1,51 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %	1,1%	Tertial 2 2018
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb ♀	34 st	10 st	24 st	41 st	35 st	35 st	1 000 st	Tertial 2 2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	21 st	2 st	19 st	35 st	50 st	50 st	500 st	Tertial 2 2018
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	478				650	500 st	9 000 st	Tertial 2 2018
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	51			41	51	42 st	1 000 st	Tertial 2 2018
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	931 st	446 st	485 st	926 st	1 079	1 000 st	9 000 st	Tertial 2 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska genom jobbtorgen för unga i Kista, Skärholmen och vid Globen, och i samarbete med stadsdelsnämnderna förstärka det uppsökande och stödjande arbetet för unga utan sysselsättning och med komplex problematik samt utveckla insatser för målgruppen.	2018-01-01	2018-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden för att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten i staden.	2018-01-01	2018-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna öka utbytet mellan stadsdelarna kring sommarjobben för att öka sammanhållningen i staden och möjliggöra för fler att testa arbete i andra stadsdelar än där man bor.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med villkor för sysselsättningsfrämjande åtgärder vid upphandlingar.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utveckla samverkan med det lokala näringslivet och civilsamhället för att skapa förutsättningar för jobb, integration och social hållbarhet med en särskild inriktning mot unga.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska, exempelvis inom ramen för sina olika verksamhetsområden, öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar erbjuds feriearbete

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Minst 1000 ungdomar får feriearbete via förvaltningen.
- Minst 100 flickor och pojkar folkbokförda i Hässelby-Vällingby feriearbetar i andra stadsdelsområden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tillhandahållna ferieplatser som enheterna erbjudit.	378				528	650		Tertial 2 2018
Analys Antalet tillhandahållna ferieplatser som enheterna erbjudit är 378 platser, och ytterligare 150 ferieplatser prognostiseras tillkomma inför höst- och jullovet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens ska samverka med andra stadsdelsförvaltningar i syfte erbjuda ferieungdomar feriejobb i andra stadsdelsområden.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningens utförarenheter ska ta emot feriearbetare under höst, jul och sommarlov	2018-01-01	2018-12-31	
 Ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete	2018-01-01	2018-12-31	
 Utbildning erbjuds till feriearbetsplatser och handledare	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män är självförsörjande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar och uppgår till högst 1,9 % (2,0 % tertial 2 år 2017).
- Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar och uppgår till högst 1,4 % (1,5 % tertial 2 år 2017).
- Andelen personer som är sjukskrivna eller av socialmedicinska skäl uppbär försörjningsstöd minskar och uppgår till högst 40%.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialnämnden har tagit fram en handlingsplan för stödinsatser till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden som ska implementeras.	2018-01-01	2018-12-31	
 Översyn och uppföljning av tillgängligheten för att uppnå en god och hög service till personer som söker ekonomiskt bistånd. (Program för delaktighet)	2018-01-01	2018-05-31	
Analys Arbetet med tillgängligheten mäts genom att personer som har en handläggare får svara på en enkät "det är lätt att nå min handläggare". Även uppföljning av väntetiden har genomförts och alla klienter erbjuds nu nybesök inom två veckor. Gemensamt har alla socialsekreterare och chefer gått igenom rutinerna för jourhantering och tränat att ta emot akutsamtal med fokus på MI i bemötande.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att nämndmålet bedöms nås under året.

Riktlinjerna för ekonomiskt bistånd har öppnat upp för möjlighet att studera med försörjningsstöd för att hitta långsiktiga lösningar för att nå självförsörjning. I samverkan med Jobbtorg Vällingby motiveras personer med kort utbildningsbakgrund att studera och nå gymnasiekompetens. Bland ungdomarna i åldrarna 18- 29 år har tre börjat studera, varav två inom ramen för sin offentligt skyddade anställning, osa.

Alla osa-anställda erbjuds att träffa en studie och yrkesvägledare på jobbtorg, fem personer har gjort detta och flera står i kö. En svårighet är långa väntetider, ibland längre än tre månader. Arbetsforum har påtalat för jobbtorg vikten av att prioritera målgruppen osa-anställda.

Hittills under året har 12,3 procent av de vuxna som avslutas på Jobbtorg, avslutats till studier.

Stadsdelsmammor

Projektet med stadsdelsmammor pågår enligt plan. Sedan starten i november 2017 fram till juni 2018 har stadsdelsmammorna kommit i kontakt med 221 personer, varav 72 procent är kvinnor. Majoriteten, 88 procent, av de som stadsdelsmammorna kom i kontakt med har en kort utbildningsbakgrund. Den primära kontakten sker oftast via medborgarkontoret. Stadsdelsmammorna länkar sedan vidare till socialtjänsten, försäkringskassan, barnavårdscentralen, vårdcentraler och banker samt rådgivning för exempelvis familjerättsliga svårigheter. Projektet kommer under året att utvärderas och följas upp i staden. Ett kunskapsutbyte pågår mellan Stockholm och Berlin.

Nämndmål:

Korttidsutbildade kvinnor och män får stöd till fortsatt utbildning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Kortutbildade kvinnor och män etablerar kontakt med Jobbtorg.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett projekt med uppsökande arbete startar och syftet är att komma i kontakt med kvinnor och män och motivera dem till kontakt med Jobbtorg och SFI för att påbörja utbildning och/eller praktik.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Arbetet pågår och resultat sammanfattas i verksamhetsberättelsen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer och tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

I föreliggande prognos redovisas ett prognostiserat resultat med budget i balans efter resultatdispositioner. Prognosen bygger på att planerade budgethållnings- och effektiviseringsåtgärder genomförs.

Förvaltningen följer de av nämnden i verksamhetsplanen beslutade budgethållningsåtgärderna. Åtgärderna omfattar bland annat fortsatt kostnadsmedvetenhet, att säkerställa att biståndsbeslut följer lagar och stadens riktlinjer, att anpassa personalstrukturen till behoven, att arbeta för att effektivisera arbetssätt och att minska sjukfrånvaron.

Utfall för perioden januari-augusti, prognostiserat helårsresultat, verksamhetsspecifika nyckeltal samt de ytterligare åtgärder som planeras för att uppnå målet om en budget i balans redovisas under rubriken *Uppföljning av driftbudget*.

Arbetet med att höja kunskapen och kompetensen i arbetet med intern kontroll har fortsatt under perioden. En fördjupad uppföljning och dialog har genomförts med alla verksamheter för att säkerställa att åtgärder genomförs enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2018
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,1 %			99,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2018
Analys Äldreomsorgens fond beräknas minska med 1,6 mnkr till följd av att Skolörtens servicehus under året haft lägre beläggingsgrad och därmed lägre intäkter än budgeterat. Det har inte varit möjligt att minska personalkostnaderna i motsvarande omfattning som intäkterna sjunkit.								
 Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2018

Nämndmål:

Verksamheten är kostnadseffektiv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Det ekonomiska utfallet är i balans med budget.
- Andelen nöjda brukare ökar i brukarenkäter i jämförelse med 2017.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 De administrativa funktionernas stöd följs upp.	2018-09-01	2018-10-31	
 Utveckla en sammanhållen uppföljning av entreprenörer.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktivitet genomförs enligt plan, att målet för kommunfullmäktiges indikator delvis bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

För att synliggöra skillnader mellan könen, analysera dem och åtgärda osakliga skillnader fortsätter förvaltningen arbetet med att jämställdhetsintegrera verksamheterna. Det innebär bland annat en kontinuerlig utveckling och fördjupning av chefers och medarbetares uppmärksamhet på och förmåga att identifiera eventuella skillnader i hantering av ärenden, frågor, beslut samt bemötande av brukare. Ett utbildningsprogram för enhetschefer och andra nyckelpersoner i jämställdhetsanalys genomfördes i två omgångar och avslutades under tertial 2. Utbildningen medförde ett naturligt utbyte av erfarenheter och idéer mellan deltagarna. Under perioden har uppföljning gjorts av arbetet med verksamheternas jämställdhetsutmaningar. Nivån har höjts på analyserna och i en del fall har detta medfört att verksamheterna identifierat nya utmaningar. En del verksamheter har formulerat om sin utmaning efter slutförd utbildning, då den har medfört nya insikter. Så gott som samtliga enheter har formulerat om sin jämställdhetsutmaning så att den blivit tydligare jämfört med hur det sett ut tidigare under året.

Även arbetet med att jämställdhetsintegrera verksamheten har gått framåt. En betydande andel av verksamheterna redovisar nu könsuppdelad statistik. Jämställdhetsintegreringen är själva fundamentet inom jämställdhetsarbetet då det synliggör skillnader mellan kvinnor/män och flickor/pojkar. Utan data att analysera blir det svårt att arbeta med jämställdhetsfrågor varför arbetet med jämställdhetsintegrering måste fortsätta och fördjupas även om betydande framsteg gjorts inom många områden. Genom att arbetet med jämställdhetsfrågor lyfts fram och genom utbildningen i jämställdhetsanalys skapas förutsättningar för att systematiskt utveckla analyserna och förbättringsarbetet. De flesta verksamheter har påbörjat arbetet med sin jämställdhetsutmaning eller genomfört den.

Familj- och relationsenheten utgör ett gott exempel på hur jämställdhetsintegrering börjar bli en självklar del i arbetet. De redovisar individbaserad statistik könsuppdelat under flera rubriker. Jämställdhetsutmaningen formulerades som att "Kvinnor och män är likvärdiga uppdragstagare i familjehemsvården". En kartläggning gjordes av vem som kontaktades inom familjehemsvården och då resultatet visade att kvinnor kontaktades i större utsträckning än män togs ett åtgärdsprogram fram.

Mer detaljer och exempel på arbetet med jämställdhetsintegrering finns under respektive verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	83,33 %				90 %	100 %	100 %	Tertial 2 2018
Analys Två tjänsteutlåtanden saknar jämställdhetsanalys då det bedömdes att ärendets ämne inte var av den karaktären att en jämställdhetsanalys ansågs behövas. Förvaltningen ska förtydliga att även om ärendet inte bedöms behöva innehålla en jämställdhetsanalys ska skälen till bedömningen ändå anges under rubriken jämställdhetsanalys.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna stödja kvinnors organisering med målet att öka kvinnors makt och inflytande i det offentliga rummet.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Verksamheten är jämställdhetsintegrerad

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Chefers kunskap om jämställdhetsintegrering har ökat.
- Samtliga enheter har en plan för och arbetar med minst en jämställdhetsutmaning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna arbetar med Skolinspektionens självvärderingsmaterial om jämställdhet.	2018-01-01	2018-12-31	
 Samtliga enheter har upprättat en tydlig plan för hur de ska arbeta med minst en jämställdhetsutmaning under året	2018-01-01	2018-02-28	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Kompetensförsörjning

Förvaltningens strategiska kompetensförsörjning bedrivs i enlighet med den strategiska kompetensförsörjningsplan för 2018-2021 som fastställdes i samband med verksamhetsplanen för 2018. Enheterna arbetar i enlighet med enhetsvisa kompetensförsörjningsplaner. I förvaltningens strategiska kompetensförsörjningsplan identifierades sju övergripande

utmaningar avseende förvaltningens kritiska kompetensbehov: Digitalisering, behålla och rekrytera medarbetare till bristyrken, mer omfattande vårdbehov, mer komplexa vårdbehov, ledarförsörjning och ledarutveckling, kompetensbaserad rekrytering samt leda och stödja utveckling och förändring.

Digitalisering

Den ökande digitaliseringen har stor påverkan inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen bedriver under året en rad aktiviteter med syfte att bättre tillvarata digitaliseringens möjligheter. Inom förskolan pågår ett arbete med att höja kompetensen hos medarbetarna vad gäller digitalisering och IKT, bland annat genom arbetet med digitalstudio vilket närmare beskrivs under verksamhetsmål *1.1 Alla barn har goda och jämlika uppväxtvillkor*. I verksamheten för utförare inom äldreomsorg-, funktionsnedsättning och socialpsykiatri har ett stort antal medarbetare genom DigIt-projektet genomfört utbildningar bland annat i datakunskap och Officepaketet. För chefer och handläggare har utbildningar genomförts i medvetet arbetssätt om hur digitala verktyg kan användas för att arbeta smartare.

Behålla och rekrytera medarbetare till bristyrken

Förvaltningen arbetar målmedvetet för att nå stadens mål om att öka andelen förskollärare i förskolan. En viktig del är att erbjuda barnskötare möjlighet att vidareutbilda sig. Inom ramen för det har sex barnskötare under året tagit ut sin förskollärexamen och ytterligare tolv barnskötare bedriver för närvarande studier till förskollärare. Under augusti har det hållits frukostmöten med förvaltningens förskollärare för att ha en dialog kring hur det är att arbeta som förskollärare i förvaltningen, fler planeras i september.

Att komma till bukt med den omfattande personalomsättningen har under senare år varit den främsta utmaningen för att klara kompetensförsörjningen inom yrkesgrupperna socialsekreterare och biståndshandläggare. Under den senaste 12-månadersperioden har personalomsättningen inom avdelningen för individ- och familjeomsorgen varit 16 procent och inom avdelningen för beställare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri 34 procent. För båda avdelningarna sammantaget har personalomsättningen varit 20 procent vilket kan jämföras med 18,9 procent för helåret 2017. Det innebär att personalomsättningen kvarstår på en betydligt lägre nivå än vad var fallet under åren 2014-2016. Det är emellertid stora skillnader mellan olika enheter och det är därför fortsatt en central fråga att arbeta med för att klara den strategiska kompetensförsörjningen.

Stadens handlingsplan för en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare utgör en samlad strategi för att komma tillrätta med den omfattande personalomsättningen. Inom förvaltningen fortgår arbetet och fokus ligger nu på det arbete som bedrivs på enheterna. I juni genomfördes ett avstämningsmöte där samtliga berörda enhetschefer, biträdande enhetschefer och avdelningschefer medverkade tillsammans med stadsdelsdirektören. Inför mötet hade samtliga enheter redovisat hur de arbetar med handlingsplanen. Enheterna arbetar bland annat med brukardelaktighet, introduktion för nyanställda och mentorskap, arbetsbelastning, nära och tillgängligt ledarskap och administrativt stöd. Arbetet följs löpande upp under året.

Mer omfattande och komplexa vårdbehov

Även inom äldreomsorgen är en höjd utbildningsnivå bland medarbetarna en prioriterad fråga för att nå verksamhetens mål. Sju undersköterskor vidareutbildas till Silviasystrar vid

Sophiahemmets högskola. Utbildningen är en specialisering i demensvård för undersköterskor och omfattar 60 högskolepoäng. 15 medarbetare har under perioden avslutat undersköterskeutbildning. Inom den öppna hemtjänsten arbetar demenshandledare med handledning av medarbetare och leder reflektionstid för att därigenom öka kompetensen om demensfrågor hos medarbetarna.

På såväl Koppargården som Skolörten har insatser gjorts för att öka kunskapen och utveckla samarbetet mellan olika yrkesgrupper i den palliativa vården. Det har också genomförts utbildningar inom mat och måltider samt munvård.

Leda och stödja utveckling och förändring

Att höja utbildningsnivån bland medarbetare inom förskolan är av stor betydelse för att nå verksamhetens mål. Förvaltningen erbjuder därför möjligheter för medarbetare att vidareutbilda sig. Inom ramen för stadens kompetensutvecklingssatsning har 20 barnskötare avslutat den barnskötarutbildning som pågått sedan hösten 2017.

Inom förskolan genomgår vidare två förskollärare utbildning till specialpedagoger och två förskollärare studerar magister/masterprogram inom barn- och ungdomsvetenskap. Därutöver går för närvarande tre förskolechefer och en biträdande förskolechef rektorsutbildningen och tre förskollärare deltar i stadens ledarskapsprogram för blivande chefer.

Inom avdelningen för tidigt socialt arbete är kompetensnivån hos fritidsledare av stor vikt. Fritidsledarna vid förvaltningens parklekar deltar i en komprimerad fritidsledarutbildning som avslutas under hösten. Den 1 augusti tog förvaltningen över driften av fritidsgårdarna genom en verksamhetsövergång. I samband med det har behovet av kompetensutveckling även där aktualiserats. Som ett första steg genomförs en kompetenskartläggning varefter beslut tas om vilka kompetensutvecklingsinsatser som behövs.

Ledarförsörjning och ledarutveckling

Förskolecheferna har tillsammans med avdelningschef och med stöd av en samtalsledare haft workshops i syfte att diskutera organisationen och för att tydliggöra begreppet närvarande ledarskap. Detta har lett till att några enheter anställt administratörer som kan avlasta cheferna. Utvecklingspedagogernas roll har också diskuterats och tydliggjorts. Processen dokumenteras och följs upp.

Inom äldreomsorgen har staden under året gjort en kartläggning av arbetssituationen och de organisatoriska förutsättningarna för chefer inom hemtjänst och boenden i egen regi. Kartläggningen kommer, tillsammans med de lärdomar som kan dras från arbetsmiljöverkets inspektioner, ligga till grund för fortsatta åtgärder under hösten.

Omställning

Med anledning av att beläggningen vid Skolörtens servicehus och vård- och omsorgsboende är låg och att delar av verksamheten har avvecklats har det funnits behov av omställning av medarbetare på grund av övertalighet vid enheten. Omställningsbehovet har klarats genom omplacering till andra enheter, pensionsavgångar samt avslut genom frivilliga överenskommelser.

Systematiskt arbetsmiljöarbete och ökad frisknärvaro

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en integrerad del av den löpande verksamheten. Förvaltningen arbetar efter ett årshjul som ska säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet

på alla enheter.

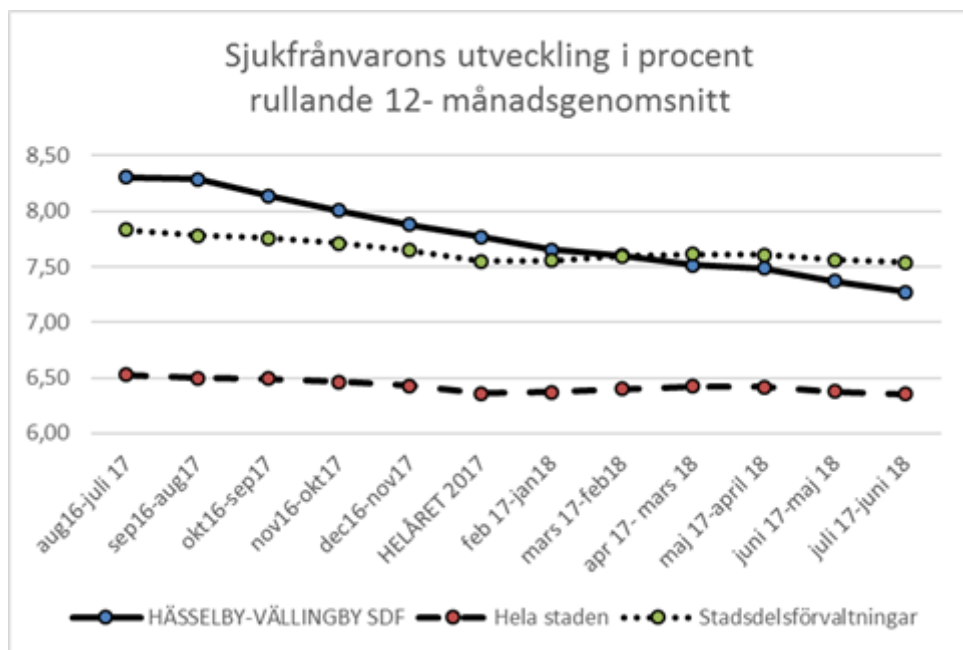
Under perioden har arbetsmiljöverket genomfört flera inspektioner av arbetsmiljön inom förvaltningen. Inom äldreomsorgen genomfördes inspektioner inom ramen för det regeringsuppdrag arbetsmiljöverket har att granska arbetsmiljön inom äldreomsorgen i hela landet. Denna inspektion omfattade samtliga enheter inom äldreomsorgens utförardelar samt förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete. I samband med inspektionerna konstaterade arbetsmiljöverket några brister som ska åtgärdas, bland annat:

- Upprätta skriftliga rutiner för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Upprätta skriftligt dokumenterade och fungerande rutiner för undersökning av arbetsförhållanden och riskbedömning i arbetet hos enskilda brukare.
- Undersöka arbetsbelastning och organisatoriska förutsättningar för första linjens chefer.

Förvaltningen ska lämna svar till arbetsmiljöverket senast den 15 november.

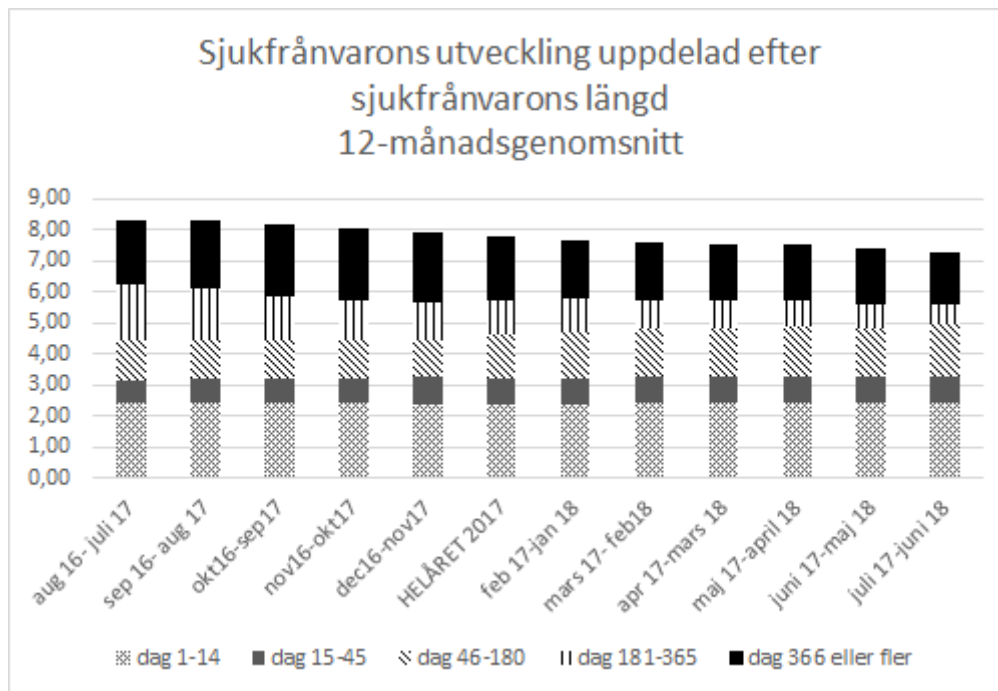
Inom individ- och familjeomsorgen har arbetsmiljöverket genomfört en inspektion av ungdoms- och mottagningsverksamheten med anledning av en anmälan enligt arbetsmiljölagen 6 kap. 6 a § med krav på omedelbara åtgärder. Anmälan föranleddes av en hög arbetsbelastning. I samverkan mellan chefer, medarbetare och skyddsombud har riskbedömning samt handlingsplan med åtgärder tagits fram för att komma till rätta med de brister som framkommit. Åtgärderna omfattar bland annat en förstärkt bemanning med hänsyn till en stor ärendemängd.

Sjukfrånvaron bland förvaltningens medarbetare fortsätter att minska. Redovisat som rullande 12-månadsgenomsnitt uppgick sjukfrånvaron i juli till 7,23 procent vilket kan jämföras med 7,82 procent för året 2017. Det innebär också att sjukfrånvaron i Hässelby-Vällingby för första gången sedan 2013 är lägre än genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna.

Den lägre sjukfrånvaron förklaras helt och hållet av en minskad andel medarbetare med sjukskrivningar som pågått mer än 180 dagar. Den korta sjukfrånvaron som pågår 1-14 dagar

fortsätter att ligga stabilt på 2,4 procent vilket är strax över årsmålet.

Förvaltningen arbetar enligt stadens rehabiliteringsprocess och under perioden har förtydligade rutiner tagits fram för hur arbetet i praktiken ska bedrivas och dokumenteras. Implementeringen av de nya rutinerna inleddes i juni och kommer att fortsätta under hösten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex ♀	80	78	80	79		81	81	2018
Analys Utfallet av aktivt medskapandeindex blev i årets medarbetarenkät 80, vilket ska jämföras med 79 föregående år. Det innebär en förbättring av resultatet men att årsmålet inte nås.								
  Index Bra arbetsgivare ♀	78			77		80	84	2018
Analys Index bra arbetsgivare förbättras med en indexpunkt men årsmålet nås ej. Jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar är det främst inom delindex jämställdhet där utfallet är lågt. Det låga utfallet beror på att skillnaden mellan mäns och kvinnors långtidssjukfrånvaro är stor samt att kvinnor är överrepresenterade som chefer inom förvaltningen. Eftersom sjukfrånvaron i förvaltningen sjunker har skillnaden mellan mäns och kvinnors långtidssjukfrånvaro minskat från 6,1 procentenheter måttillfället till 3,5 procentenheter i juli.								
  Sjukfrånvaro ♀	7,2 %	3,8 %	8 %	7,9 %	7,3 %	7,3 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2018
  Sjukfrånvaro dag 1-14 ♀	2,4 %	1,9 %	2,6 %	2,4 %	2,3 %	2,3 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
en								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna stödja stadsdelsnämnderna i hur äldreomsorgen kan organisera sin ledningsorganisation för att främja det närvarande ledarskapet	2018-01-01	2018-12-31	
Analys En stadsövergripande kartläggning av chefers arbetssituation i äldreomsorgens hemtjänst och boenden i egen regi genomfördes under våren. Kartläggningen belyser hur chefer upplever sin arbetssituation och hur chefers organisatoriska förutsättningar ser ut.			
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra och utvärdera en pilot med schemalagd reflektionstid i hemtjänsten	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

-Index för bra arbetsgivare förbättras till lägst 80 (77 år 2017).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förutsättningar för ett mer närvarande ledarskap inom förskola och äldreomsorg skapas.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen arbetar med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering på alla ledningsnivåer.	2018-01-01	2018-12-31	
 Lönekriterier förtydligas och förankras.	2018-01-01	2018-12-31	
 Personalpolicyn realiseras genom att avsnitten att styra mot gemensamma mål samt delaktighet och inflytande fördjupas och konkretiseras.	2018-01-01	2018-12-31	
 Projektet "Alla behövs - ökad frisknärvaro i Hässelby-Vällingby" genomförs för att stärka arbetet med att öka frisknärvaron inom förvaltningen.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Medarbetare och chefer har rätt kompetens utifrån uppdraget

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Personalomsättningen minskar inom socialtjänsten.

-Andelen förskollärare i förskolan ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet med handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen inom socialt arbete fullföljs för att säkerställa kompetensförsörjningen inom yrkesgrupperna socialsekreterare och biståndsbedömare.	2018-01-01	2018-12-31	
 Enheterna arbetar efter enhetsvisa kompetensförsörjningsplaner.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen deltar i stadens arbete med handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare för att säkerställa långsiktig kompetensförsörjning inom förskolan.	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare och chefer erbjuds utbildningar för att verksamheterna bättre ska dra nytta av digitaliseringens möjligheter.	2018-01-01	2018-12-31	
 Utbildade fritidsledare genomgår en komprimerad fritidsledarutbildning.	2018-01-01	2018-12-31	
 Undersköterskor i äldreomsorgen erbjuds fördjupad utbildning inom geriatrik och demens.	2018-01-01	2018-12-31	
 Utbildning genomförs för chefer i kompetensbaserad rekrytering och stadens rekryteringssystem.	2018-01-01	2018-09-30	Avvikelse
Analys Utbildning för chefer i kompetensbaserad rekrytering genomförs vid två tillfällen under september månad.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att verksamhetsmålet delvis uppnås. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktivitet genomförs enligt plan och att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms delvis nås under året.

Förstärkt föräldraskapsprogram

För att stärka föräldrars föräldraskap har förvaltningen erbjudit olika föräldragrupsutbildningar till både svenska och nyanlända föräldrar. Läs mer under *1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla*, och *1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla*.

Ungas organisering

För att motverka diskriminering, könsstereotypa könsnormer samt stärka ungas egenmakt har flickor och pojkar fått möjlighet att delta på HBTQ-häng samt Tjej- och Killforum på fritidsgårdar och mötesplatser. Flickor och pojkar har genom dessa forum fått delta i cirkelutbildningar, kunskapshöjande föreläsningar, workshops och kulturella aktiviteter. Sammantaget har 45 besök av 18 unika besökare deltagit på HBTQ-häng, 55 flickor/kvinnor deltagit i Tjejforum och 48 killar/män deltagit i Killforum. Under perioden har även 109 ungdomar i åldrarna 11-19 år fått möjlighet att påverka sitt fritidsutbud genom att delta i "Fritidskommissionen", och inom ramen för detta varit delaktiga i förvaltningens utformning av "Sommarlovsprogrammet 2018". Läs mer om detta under *1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla*.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering				96 %		97 %	Öka	2018
Analys Preliminära resultat från brukarundersökningar visar att målet kommer att uppfyllas delvis, närmare analys av resultatet görs i verksamhetsberättelsen.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				82 %		100 %	Öka	2018
Analys Förvaltningen gör i nuläget en bedömning att utfallet kan bli högre än föregående år, vilket uppfyller kommunfullmäktiges årsmål. Dock hade förvaltningen höga ambitioner då nämndens årsmål sattes, vilket kommer att uppnås delvis.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				89 %		100 %	Öka	2018
Analys Förvaltningen inväntar resultat från brukarundersökningar. Då förvaltningen hade mycket höga ambitioner då nämndens årsmål sattes bedöms målet uppfyllas delvis.								
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	98 %			95 %		100 %	Öka	2018
Analys Förvaltningen har höga ambitioner och satte ett högt årsmål som inte uppnås helt men har förbättrats sedan 2017. Förvaltningen fortsätter med de kompetenshöjande insatserna på området genom att erbjuda fler medarbetare möjlighet till utbildning i frågor som rör diskriminering men också att tydliggöra förskolornas likabehandlingsarbete för vårdnadshavarna.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med civilsamhället och genom befintliga mötesplatser verka för att nå och stärka kunskaperna hos fler föräldrar om barn och ungas rättigheter. Kommunstyrelsen ska vara behjälplig i arbetet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Verksamheten är fri från diskriminering

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Andelen brukare som inte upplever diskriminering ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En temadag om diskriminering genomförs för alla chefer i förvaltningen.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen stärker föräldrars kunskap om HBTQ.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att nämndmålen bedöms nås under året.

Inom samtliga verksamheter utvecklas arbetet med att säkerställa barnperspektivet i alla utredningar och beslut som indirekt eller direkt berör barn. Det innebär bland annat att barn ska komma till tals och få uttrycka sin mening med hänsyn till ålder och mognad. För att säkerställa att barnperspektivet beaktas i utredningar och beslut som indirekt eller direkt berör barn används barnchecklistor i flera verksamheter. Utifrån vad som framkommer i barnchecklistorna genomförs en konsekvensanalys. Förvaltningen följer upp att barnchecklistor har använts i underlag till beslut. Uppföljningen kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen. För att öka möjligheten för barn med funktionsnedsättning att vara delaktiga i utredningar och uppföljningar utvecklas visuella stöd och hjälpmedel.

Inom verksamheten för individ och familjeomsorg har relationsvårdsteamet påbörjat arbetet med att genomföra barnkonsekvensanalyser. En särskild rubrik har lagts till i utredningsmallen för att säkerställa att barnkonsekvensanalyser blir gjorda i samtliga utredningar där barn berörs. Barnkonsekvensanalyserna belyser tre perspektiv:

- barnrättsperspektiv generellt, det vill säga vilka rättigheter barn har med utgångspunkt i Barnkonventionen.
- barnets perspektiv, bland annat genom att man på det skyddade boendet pratar med barnet om dess situation.
- föräldrarnas perspektiv på hur barnet har påverkats av våldet.

Förskolornas demokratiarbete har fördjupats under perioden med olika forum som exempelvis barnråd. Barnens perspektiv, åsikter och idéer tas tillvara och blir viktiga utgångspunkter i det fortsatta arbetet. Grunden är barnkonventionens artikel tolv om att barn har rätt att uttrycka sin mening i frågor som rör dem. Exempelvis har barnen i samverkan med personalen skapat och dokumenterat kompisregler i syfte att förstärka de demokratiska och sociala kompetenserna i barngrupperna. Ett annat gott exempel är Hässelbygårds förskolor som bjuder in barnen till trygghetsvandringar/ barnronder tillsammans med de vuxna i förskolemiljön. Resultatet visar att otrygga utrymmen och platser därefter organiserats på ett annat sätt.

För att tillvara flickor och pojkars delaktighet vid utformning och utveckling av barn och ungas fritid har ungdomar i åldrarna 11-19 år fått möjlighet att delta i förvaltningens "Fritidskommission". Under 2018 har sammanlagt 109 ungdomar vid 5 tillfällen träffats och diskuterat fritid och varit med och påverkat förvaltningens utformning av "Sommarlovsprogrammet 2018". Läs mer om detta under *1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla.*

Nämndmål:

Barnperspektivet är integrerat i verksamheten

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Barn och unga uttrycker sin mening i utredningar och beslut som rör dem.
- Barnperspektivet synliggörs i utredningar som rör vuxna.
- Barnperspektivet beaktas inför förändringar av verksamhet, lokaler och stadsmiljön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Det stödmaterial för barnperspektiv som staden tagit fram ska användas i utredning och bedömning av ekonomiskt bistånd.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Arbetet pågår			
 Förskolor och parklekar uppmärksammar Barnkonventionens dag och Internationella Barndagen	2018-06-30	2018-12-31	
 Samverkansformer utvecklas mellan enheter inom individ- och familjeomsorgen och beställarenheterna för funktionsnedsättning och socialpsykiatri för att uppnå en helhetssyn och säkerställa att barnperspektivet genomsyrar arbetet.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Arbetet pågår			
 Utbildning om barnkonventionen erbjuds till nyckelpersoner inom förvaltningens olika verksamheter.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Arbetet pågår			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Stöd till våldsutsatta och våldsutövare

I syfte att nå fler våldsutsatta och våldsutövare har Västerorts relationsvåldscentrum, som är placerat i Spånga-Tensta stadsdelsområde, öppnat. Relationsvåldscentrum invigdes i slutet av augusti och tar emot de första klienterna i september. De kommer erbjudas fem samtal som ges utan myndighetsbeslut i syfte att öka motivationen att ta hjälp och stöd samt att nå fler med våldsproblematik.

Under januari till och med sista juli har 161 personer varit i kontakt med relationsvåldsteamet för stödjande samtal eller utredning om skyddat boende, varav 9 våldsutsatta män. Antalet medföljande barn i skyddat boende har hittills under året uppgått till 35, vilket är samma antal barn som under motsvarande period 2017. Samtliga barn som varit placerade i skyddat

boende har fått skolundervisning.

Under första halvåret har relationsvårdsteamet sökt kontakt med tolv tidigare våldsutsatta personer då sex månader passerat efter avslutad placering i skyddat boende. Åtta av dessa uppgav att våldet upphört, tre har inte gått att nå och en person har inte velat besvara frågan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som gått utbildning kring att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, konsekvenser av det och hur man kan prata om detta				50		50 %	Tas fram av nämnden	2018
  Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldsutsatthet och konsekvenser av detta inkl särskilt utsatta grupper				50		50 %	Tas fram av nämnden	2018
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten						250 st	tas fram av nämnden	2018
Analys Resultatet redovisas i verksamhetsberättelse								

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män utsätts inte för våld

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Antalet flickor och pojkar som har genomgått ett våldspreventivt program på parklekar och fritidsgårdar uppgår till minst 20.
- Kvinnor och män som varit placerade på skyddat boende uppges att våldet har upphört efter avslutad placering.
- Alla barn som bor i skyddat boende tillsammans med en förälder erhåller skolundervisning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bilda en arbetsgrupp i samverkan med utbildningsförvaltningen för uppstart av ett våldsförebyggande arbete. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	
 Genomföra en våldsförebyggande vecka. (LUP)	2018-01-01	2018-11-30	
 Informera och utbilda personal om våldsprevention	2018-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare erbjuds utbildning i att upptäcka våld i nära relationer.	2018-01-01	2018-12-31	
 Stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck implementeras. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Medarbetare har kännedom om stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck och enheterna har implementerat programmet			
 Utforma och utveckla ett våldspreventivt program på parklekar och fritidsgårdar. (LUP)	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

För att skapa förutsättningar för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv arbetar förvaltningen kontinuerligt med att öka kompetensen hos medarbetarna. Detta sker bland annat genom samverkan och kunskapsutbyte mellan verksamheter i syfte att ge brukaren de mest lämpade insatserna utifrån dennes behov. Det kan exempelvis vara beställarverksamheten för funktionsnedsättning som samverkar med individ och familjeomsorg kring ett barn med komplex problematik där bland annat SIP, samordnad individuell plan, är ett viktigt verktyg i arbetet.

För att ge rätt stöd till brukare och förbättra deras möjligheter att leva ett självständigt liv arbetar förvaltningen med att öka brukarnas delaktighet i utredningen och beställning av insatser. För att öka barns delaktighet har förvaltningen implementerat barnkonsekvensanalys och barnchecklistor enligt stadens program för barns delaktighet. Verksamheten har även arbetat med att utveckla visuellt stöd för att öka delaktigheten i utredning och uppföljning av insatser för pojkar och flickor.

Utifrån resultat av tidigare uppföljningar har biståndshandläggarna också arbetat med att ge ett bättre bemötande. Verksamheten har fokuserat på att ge tydligare information till brukarna samt att skapa rätt förväntningar hos den som ansöker om insatser, bland annat har nytt informationsmaterial tagits fram.

De boende vid förvaltningens grupp- och servicebostäder har under sommaren deltagit i flera aktiviteter, gemensamma och individuella. Exempelvis har de boende åkt på bad- och stadsutflykter, besökt Kolmårdens djurpark och rest till Åland, Tallinn och Helsingfors. Brukare på Nälsta och Svärdsiljans gruppboende har haft trubadurträffar tillsammans. Från augusti har brukare haft gemensamma aktiviteter i träfflokalen Vita villan i Smedshagen efter ett sommaruppehåll.

Under perioden har arbetet fortsatt kring öppnandet av en ny gruppboende, Strandviolen, med inriktning mot äldre brukare. Gruppboenden har sex lägenheter, gemensamma utrymmen och personalutrymme/kontor. Inflyttning var först planerad till den första juni men har försenats något och planeras nu till september.

Enheterna följer regelbundet upp att samtliga brukare har en uppdaterad genomförandeplan. Detta mäts även på förvaltningsnivå två gånger per år.

Ett gott exempel kring delaktighet kommer från Astrakan daglig verksamhet där brukarna har fått prova på hur det rent praktiskt går till att rösta i valet. Aktiviteten genomfördes tillsammans med FUB, en intresseorganisation för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, som besökte Astrakan och hade med sig valsedlar och röstbås med mera så att brukarna kunde genomföra ett fiktivt val.

Tillgänglig kommunikation och information

För att information ska vara lättillgänglig för alla invånare använder förvaltningen olika medier såsom annonsering i lokaltidningar, sociala medier, Stockholms stads hemsidor med mera. Bland annat finns ett förvaltningsgemensamt Instagram-konto som alla verksamheter kan använda enligt rullande schema för att löpande informera om aktuella händelser. Bland annat har förvaltningens fritidsverksamhet under augusti använt detta för att uppmärksamma öppnandet av fritidsgårdarna och deras aktiviteter.

För att förbättra och utveckla informationen på stadens webbplats byggs denna om, och efter att förskolornas sidor uppdaterades under våren pågår nu arbetet med äldreomsorgens information.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		89 %	88 %	2018
Analys De preliminära resultaten från brukarundersökningar visar på att utfallet ligger under årsmålet, vilket ger delvis måluppfyllelse. Analys av dessa resultat görs i verksamhetsberättelsen.								
  Andel nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				89 %		91 %	90 %	2018
  Andel nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				94 %		94 %	88 %	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				94 %		95 %	89 %	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				93 %		93 %	tas fram av nämnden	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som				83 %		84 %	77 %	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				72 %		73 %	tas fram av nämnden	2018
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				92 %		93 %	91 %	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning ökar i jämförelse med 2017.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Enheten arbetar med valda områden utifrån programmet.	2018-01-01	2018-12-31	
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Enheten väljer ut områden från programmet att arbeta vidare med.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Arbetet pågår			
 Program för stöd till anhöriga 2017-2020. Programmet presenteras för alla medarbetare på APT.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Arbetet pågår			

Nämndmål:

Invånare möter en tillgänglig verksamhet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Verksamheten har en hög tillgänglighet under telefontid.
- Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal ökar (94 % 2017).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheter för dialog kring vad ett tillgängligt och gott bemötande är.	2018-01-01	2018-12-31	
 Enheter ser över sin tillgänglighet i form av telefontider och övriga kontaktvägar	2018-01-01	2018-12-31	
 Myndighetsutövande enheter målgruppsanpassar i samverkan med kommunikationsfunktionen den information som enskilda får inför, under och efter beslut	2018-01-01	2018-12-31	
 Stadens nya program för delaktighet implementeras. (Program för delaktighet)	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till att nå verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

För att stärka invånarnas delaktighet och inflytande har förvaltningen fortsatt att sprida information om det serviceutbud som finns i stadsdelsområdet samt erbjudit samhällsvägledning på medborgarkontor och på allmänna platser. Hittills har ca 14 000 invånare varit i kontakt med förvaltningens medborgarvårdar och fått möjlighet till samtal, lotsning och information om förvaltningens service. Exempelvis har invånare fått information om hur de kan påverka via synpunktsportalen "Tyck till"-appen.

För att hjälpa invånare med vardagliga- och samhällsfrågor har invånare fått möjlighet till samhällsvägledning på förvaltningens medborgarkontor. Totalt har 2 092 invånare besökt medborgarkontor i Hässelby gård och Åkermynatan, och fått muntlig rådgivning/samhällsrådgivning, digital hjälp och hjälp med att fylla i blanketter. Uppföljningar visar att upp till 56 procent av besökarna har varit i behov av tolk, främst på arabiska, persiska och tigrinja.

I syfte att öka valdeltagandet bland förstagångsväljare har förvaltningen genom ferieungdomar arbetat uppsökande med informationsspridning. Det har varit svårt att nå ut till huvudmålgruppen under dagtid på torg och centrum under sommaren. Däremot har förvaltningen nått ca 400 vuxna invånare vilka fått information om det allmänna valet. Flera av dessa saknade kunskap om villkoren för att rösta i kommunal- och landstingsval.

För att möjliggöra samverkan med civilsamhället har förvaltningen utformat "Samverkansformer med civilsamhället" vilket tydliggör samverkansformen för hantering av föreningsbidrag, bidrag till lovverksamhet, partnerskap genom IOP (idéburet offentligt partnerskap), utlåning och uthyrning av lokaler samt kunskapshöjande insatser. Under

perioden har två föreningar sökt partnerskap och förvaltningen har påbörjat en samverkansdialog med dessa föreningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor				51 %		41 %	42	2018
  Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö				23 %		24 %	25	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män har hög tillit till förvaltningen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

-Flickor och pojkar, kvinnor- och män i de prioriterade områdena får ökad kunskap om det demokratiska systemet.

-Antal flickor och pojkar, kvinnor och mäns som deltar i medborgardialoger ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Följa upp och återkoppla till medborgarna om de medborgarförslag som har skickats på remiss till fackförvaltningar	2018-01-01	2018-12-31	
 Genomföra aktiviteter för att öka valdeltagandet	2018-01-01	2018-12-31	
 Genomföra medborgardialoger	2018-01-01	2018-12-31	
 I samverkan med civilsamhället utveckla former för demokratisk deltagande	2018-01-01	2018-12-31	
 Medverka till att invånare får information om stadsplanering	2018-01-01	2018-12-31	
 Undersöka möjlighet att teckna idéburet offentligt partnerskap (IOP)	2018-01-01	2018-04-30	
 Undersöka möjligheter till medborgarbudget inom området stadsmiljö	2018-01-01	2018-08-31	
 Utforma samarbetsavtal mellan civilsamhället och förvaltningen	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills har genomförts bidrar till verksamhetsmålet nås. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Andelen elektroniska inköp har ökat från 41 procent vid utgången av 2017 till 58% för perioden januari till augusti. Särskilda utbildningsinsatser har genomförts och kommer att fortsätta och årsmålet bedöms därmed kunna uppnås.

Förvaltningen har under perioden kontinuerligt arbetat med att säkerställa att stadens strategi för upphandling enligt ”Stockholm stads program för upphandling och inköp”, följs. I upphandlingar där det är aktuellt ställs krav på såväl socialt ansvar som krav på klimat- och andra miljöhänsyn. Detta sker i samband med framtagning av förfrågningsunderlag och andra dokument.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	58 %			41 %	63 %	63 %	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2018
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		85 %	85%	2018

Nämndmål:

Vid upphandling ställs tydliga krav på hållbarhet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förvaltningen ställer miljömässiga krav vid upphandling.
- Förvaltningen ställer sociala krav vid upphandling.
- Förvaltningen är trogen de avtal som finns.
- Andelen elektroniska inköp ökar till minst 63 %.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

I föreliggande prognos redovisas en budget i balans efter resultatdispositioner och pågående budgethållningsåtgärder. Förvaltningen följer de beslutade åtgärderna samt vidtar ytterligare åtgärder vid behov.

Samtliga verksamheter arbetar med generella effektiviseringsåtgärder för att säkerställa en budget i balans. Prognosen baseras på en sammanvägning och analys av bokslut 2017, faktiskt bokförda kostnader och intäkter till och med augusti månad samt beräknade belopp för återstående del av året. Verksamhetsspecifika budgethållningsåtgärder redovisas under respektive delavsnitt.

Nedan följer en tabell som visar den sammanlagda prognosen och därefter kommenteras och analyseras prognostiserat utfall per verksamhetsområde med tillhörande nyckeltal.

Prognos per AUGUSTI 2018 netto)	(mnkr,	Justerad netto budget 2018	Bokfört netto jan-aug	Prognos efter åtgärder 2018	Avvikels e mot justerad budget 2018	% Avvikels e mot netto- budget
Nämnd o förvaltningsadministration		65,3	35,0	61,3	4,0	6,1%
<i>varav demokratiutveckling</i>		6,8	4,5	6,8	0,0	0,0%
Individ- och familjeomsorg		231,7	154,8	236,2	-4,5	-1,9%
<i>varav socialpsykiatri</i>		49,7	30,4	47,1	2,6	5,2%
<i>varav barn&ungdom</i>		143,4	99,3	151,4	-8,0	-5,6%
<i>varav vuxen</i>		38,6	25,1	37,7	0,9	2,3%
Flyktingmottagande		0,0	-1,4	-3,4	3,4	4,3%
Stadsmiljöverksamhet inkl avskrivningar & räntor		29,8	17,1	29,8	0,0	0,0%
<i>varav avskrivningar och internränta</i>		10,3	6,2	10,3	0,0	0,0%
Förskoleverksamhet		414,9	256,5	406,0	8,9	2,1%
Äldreomsorg		620,8	411,8	629,3	-8,5	-1,4%
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning		365,4	251,6	373,6	-8,2	-2,2%
Barn, kultur och fritid (BKF)		32,9	20,5	32,3	0,6	1,8%
Arbetsmarknadsåtgärder		23,4	18,00	22,2	1,2	5,1%
Ekonomiskt bistånd		126,1	80,8	124,6	1,5	1,2%
<i>varav handläggning</i>		31,1	21,3	31,1	0,0	
Totalt drift före resultatöverföringar		1 910,3	1 244,6	1 911,9	-1,6	
Resultatenheternas överskott från 2017					31,8	
Resultatenheternas överskott till 2019					-30,2	
Totalt drift efter resultatöverföringar					0,0	
Investeringar		25,5	9,5	25,5	00,0	
<i>Varav stadsmiljöverksamhet</i>		<i>16,8</i>	<i>8,1</i>	<i>16,8</i>	<i>0,0</i>	
<i>varav inventarier och maskiner</i>		<i>2,8</i>	<i>0,9</i>	<i>2,8</i>	<i>0,0</i>	
<i>Klimatinvesteringar</i>		<i>5,9</i>	<i>0,5</i>	<i>5,9</i>	<i>0,0</i>	

Nämnd- och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration prognostiserar ett överskott om 4,0 mnkr (+6,1%), främst beroende på perioder av vakanser i avvaktan på rekrytering samt att delar av årets planerade utbildningar kommer att genomföras kommande år.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet för individ- och familj prognostiserar totalt, efter budgethållningsåtgärder, ett underskott om 4,5 mnkr (-1,9%). Underskottet hänförs till barn- och ungdom och kommenteras under separat rubrik nedan.

Socialpsykiatri

Insats (antal)	Planering 2018	Utfall 2018 aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
Gruppboende	25,6	27,0	26,5	26,6
HVB	12,0	9,0	10,1	12,1
Stödboende	18	13	14	16
*Boendestöd 1 - 7 timmar å-pris 380 kr	77	122	118	
*Boendestöd 8 -18 timmar å-pris 404 kr	490	394	472	
*Boendestöd 19 - timmar å-pris 453 kr	410	527	483	
* Nytt ersättningssystem from 1 juli 2017 för boendestöd				

Beställarverksamheten inom socialpsykiatri prognostiserar ett överskott om 2,6 mnkr (+5,2%) då behovet av insatser hittills under året har varit lägre än budgeterat samt att placeringar har skett till en lägre kostnad än budgeterat.

Utförarverksamheterna inom socialpsykiatri prognostiserar en budget i balans.

Vuxenverksamheten

Insats (antal)	Planering 2018	Utfall 2018 aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
Hem för vård och boende, HVB	3,2	3,8	4,0	7,0
LVM och § 12-placeringar	1,1	1,8	0,7	1,8
Stödboende	14	24	24	18
Försöks- tränings- och jourlägenheter redovisas i T1, T2 och bokslut		117		

Vuxenverksamheten prognostiserar ett överskott om 0,9 mnkr (+2,3%). Överskottet förklaras av att enheten för försöks- och träningslägenheter har haft lägre kostnader för lokalunderhåll än budgeterat.

Barn- och ungdomsverksamheten

Antal helårsplatser	Planering 2018	Utfall 2018 aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
§ 12 Hem	2,4	4,0	4,9	3,4
HVB-hem	4,6	9,0	6,5	5,2
Stödboende	12	16	17	12
Jourhem	16	29	26	22

Barn och ungdomsverksamheten prognostiserar efter budgethållningsåtgärder ett underskott om 8,0 mnkr. Underskottet beror primärt på ökade kostnader för placering av barn och ungdomar på HVB-hem, jourhem samt SIS-institutioner motsvarande ca 5,3 mnkr. Personalbudgeten visar ett underskott motsvarande ca 2,7 mnkr på grund av konsultkostnader, då det i början av året var svårt att rekrytera erfarna socialsekreterare i den omfattning som behövdes. Samtliga konsulter är nu avslutade.

Verksamheten har påbörjat en förändring av arbetssätt för uppföljning av placeringar som förväntas ge effekt under kommande år. Arbetssättet innebär bland annat tätare uppföljning samt lösningsfokuserad intensiv hemmabaserad familjebehandling, LIHF, med målsättningen att minska antalet institutionsplaceringar av barn och unga.

Flyktningmottagande

Antal helårsplatser	Planering 2018	Utfall 2018 Aug	Utfall 2018 Snitt Jan-Aug	Utfall 2017 Snitt Jan-Aug
Ensamkommande flyktningbarn	176	115	139	200

Verksamheten för ensamkommande barn och ungdomar prognostiserar ett överskott om 3,4 mnkr (4,3%). Överskottet hänförs till att förvaltningen har förhandlat ner dygnspriserna för boende för ensamkommande barn och ungdomar samtidigt som antalet med beslutade insatser minskat och därmed också kostnaden för handläggning. För närvarande handlägger enheten för ensamkommande flyktningbarn placeringar för 115 barn vilket är en minskning med 43 barn sedan december 2017.

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta prognostiserar ett resultat i balans med budget. Prognosen bygger på att nämnden får kompensation för de extrakostnader som uppkommer under året för extra städning efter utsatta EU-migranter. Kostnaden hittills uppgår till 0,4 mnkr och årskostnaden beräknas bli 0,6 mnkr.

Förskola

Antal inskrivna barn	Planering 2018	Utfall 2018 Aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
1-3 år fsk	1 011	1 305	1 010	1 058
4-5 år fsk	1 627	1 135	1 549	1 525
Allmän fsk	18	3	12	16
Totalt	2 656	2 443	2 570	2 599
Inskrivningsgrad	2018			2017
Barn 2-5 år	96%			90%

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott om 8,9 mnkr (+2,1%) såväl före som efter resultatdispositioner. Detta givet att antalet inskrivna barn under årets återstående månader inte minskar. Överskottet hänförs bland annat till vakanser inom administrationen samt betydligt lägre kostnader än budgeterat i samband med införandet av skolplattformen. I årets budget var medel avsatta för att påbörja införandet av mindre barngrupper, verksamheten hade även sökt stadsbidrag för detta och beviljades mer än väntat.

Pengen per barn i förskola utgår med 82,0 procent av schablonen vilket är en ökning jämfört med tidigare år då den var 81,2 procent av schablonen. Förskolans resultatenheter prognostiserar ett resultat i balans med budget och behöver inte använda några tillgängliga fondmedel för särskilda satsningar. Budgeten för barn i behov av särskilt stöd har ökat jämfört med föregående år. Detta möjliggör att barn med särskilda behov får det stöd som varje enskilt barn behöver för att kunna utvecklas och integreras i den ordinarie verksamheten inom förskola. Barnomsorgsgarantin uppfylls.

Äldreomsorg

Antal insatser	Planering 2018	Utfall 2018 aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
----------------	----------------	-----------------	---------------------------	---------------------------

Antal insatser	Planering 2018	Utfall 2018 aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
Hemtjänst (antal beställda dagtimmar)	44 700	42 335	42 832	46 133
Hemtjänst (antal utförda dagtimmar)	39 300	36 596	37 069	37 711
Hemtjänst (antal månadsinsatser)	1 200	1 222	1 220	1 300
Servicehus (antal timmar)	5 050	4019	4125	5 394
Servicehus (antal personer)	94	83	83	102
Vård- och omsorgsboende (antal heltidsplatser)	473	494	496	478

Verksamhetsområdet äldreomsorg prognostiserar efter budgethållningsåtgärder ett underskott om 8,5 mnkr (-1,4%) före resultatdispositioner och 6,9 mnkr efter resultatdispositioner. Underskottet hänför sig till hemtjänsten, Skolörtens servicehus och beställarverksamheten.

Beställare äldreomsorg

Beställarverksamheten inom äldreomsorgen prognostiserar efter budgethållningsåtgärder ett underskott om 2,7 mnkr. Fördelningen av budgetmedel har gjorts med utgångspunkt i en prognostiserad minskning av behovet av vård- och omsorgsplatser vilket ännu inte slagit igenom fullt ut. En av budgethållningsåtgärderna är att genom tätare uppföljning av hemtjänstinsatserna säkerställa att insatsbesluten är aktuella och att den enskilde har rätt beslut och får den insats som är beslutad. Åtgärderna som har vidtagits hittills under året har givit väntad effekt.

Utförare äldreomsorg

Äldreomsorgens utförarverksamheter visar efter budgethållningsåtgärder ett underskott om 5,8 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott om 4,2 mnkr efter resultatdispositioner. Utmaningarna finns inom hemtjänsten, vård- och omsorgsboende samt Skolörtens gruppboende och servicehus som hittills haft en lägre beläggningsgrad och därmed lägre intäkter än budgeterat. Verksamheterna arbetar med att anpassa bemanningen och schemalaggningen till enheternas minskade intäkter. Skolörtens servicehus prognostiserar ett uttag om 1,6 mnkr från resultatfonden.

Samtliga utförarverksamheter arbetar med att anpassa bemanningen och schemalaggningen till minskade intäkter på grund av minskade volymer och lägre beläggningsgrad.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antal personer/timmar	Planering 2018	Utfall 2018 aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
Hemtjänst (antal beställda dagtimmar)	3 200	3 646	3 577	3 590
Hemtjänst (antal utförda dagtimmar)	2 750	2 953	2 768	2 892
Hemtjänst personer	150	147	144	148
Personlig assistans LSS timmar	2 900	1 980	3 459	2 992
Barn- och vuxenboende, SoL (antal personer)	21	21	23	20
Barn- och vuxenboende, LSS (antal personer)	139	146	142	132
Daglig verksamhet (antal personer)	294	317	307	290

Verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar efter budgethållningsåtgärder ett underskott om 8,2 mnkr (-2,2%). Underskottet hänför sig till

enbart beställarenheten.

Beställare funktionsnedsättning

Beställarenhetens underskott om 11,0 mnkr beror delvis på att kostnaden för SoL-insatser och kostnaderna för det nya avtalet för personliga transporter inte helt ryms inom det fasta anslaget. Underskottet beror också på att en stor andel LSS insatser utförs utanför valfrihetssystemet med ofta högre priser än vad nivåersättningen räcker till som följd. Eftersom brukarens behov styr när en insats startar är det flera LSS-insatser som faller utanför budgetramens justeringsutrymme under delar av året.

Enheten arbetar aktivt med den del av underskottet som beror på höga priser genom att omförhandla med utföraren och där så är möjligt erbjuda byte till utförare som ingår i stadens valfrihetssystem. Förhandlingarna har ännu endast gett marginell effekt men arbetet kommer att fortsätta under hösten. Kostnaden för personliga transporter tar en stor andel av det fasta anslaget i anspråk (36,2% av det fasta anslaget 2018 att jämföra med 16,5% 2016) vilket gör att det ekonomiska utrymme för övriga SoL-insatser har blivit mindre. Beloppet som finns tillgängligt för SoL-insatser efter avdrag för personliga transporter ligger under året, i kronor räknat, 5 procentenheter lägre än föregående år och 15 procentenheter lägre än 2016. Vid beslut om hemtjänstinsatser och boende enligt SoL sker beslut även fortsatt via ärendedragningar för att säkerställa en rättssäker och enhetlig bedömning.

Utförare funktionsnedsättning

Utförarverksamheten inom funktionsnedsättning prognostiserar ett överskott om 2,8 mnkr vilket beror på samordningsvinster vid gruppboenden och daglig verksamhet.

Ekonomiskt bistånd

	Planering 2018	Utfall 2018 aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
Antal hushåll	880	871	843	796
Kostnad (tkr/mån)	8 040	9 016	8 179	6 985

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr (+5,1%). Antalet hushåll i juli månad var 853, att jämföra med budgeterad nivå som är 880 hushåll. För augusti är antal bidragshushåll preliminärt 871. Jämfört med juli 2017 är det en ökning med 80 hushåll. Enligt Swecos prognos väntas antalet bidragshushåll öka under 2018. Ökningen av hushållen avser nyanlända som anvisas till stadsdelen och personer som kommer utifrån och har anknytning till boende i stadsdelen. Under året har medelbidraget per hushåll ökat, i augusti är medelbidraget 9 016 tkr att jämföra med budgeterat 8 040 tkr per månad.

Verksamhetens mål, att boendekostnaderna skulle minska under 2018, har hittills inte uppnåtts. Tvärtom har kostnaderna ökat från en snittkostnad om 0,44 mnkr per månad år 2017 till en snittkostnad om 0,67 mnkr per månad hittills under året. Förklaringen är att antalet familjer som kommer till stadsdelen som anhöriga till ensamkommande barn och ungdomar stadigt har ökat från juli 2017 till juli 2018.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Kultur- och föreningsverksamhet inklusive fritidsverksamhet prognostiserar ett överskott om 0,6 mnkr. Överskottet förklaras främst av att verksamheten har haft lägre kostnader för skadegörelse än budgeterat.

Arbetsmarknadsåtgärder

	Planering 2018	Utfall 2018 aug	Utfall 2018 snitt jan-aug	Utfall 2017 snitt jan-aug
OSA antal helårsplatser	20	14	15	16
Visstidsanställningar/Stockholmsjobb	20	20	20	20
Feriearbeten Tkr	12 200	0	–	
Feriearbeten antal	1 000	0	–	

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett överskott om 1,2 mnkr (+5,1%). Överskottet hänförs till erhållna intäkter som vid tidigare prognoser inte var bekräftade samt vakanser inom administrationen. Hittills under året har totalt 23 personer haft offentligt skyddad anställning (OSA).

Hittills under året har 20 personer erbjudits och fått kommunala visstidsanställningar/Stockholmsjobb.

Övriga verksamheter

Övriga verksamheter prognostiseras i balans med budget. I övriga verksamheter ingår demokratiutvecklingsarbetet.

Resultatenheter

Resultatenheter

Resultatenhetens namn (Intraprenader anges särskilt)	Resultat- enheter bruttobudget 2018	Varav 5 % av resultat- enheter bruttobudget 2018	Resultat- enheter resultat 2017 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2018 (exkl. resultatfond) Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad ackumulerad resultatöverföring till 2019 Överskott (+) Underskott (-)
tkr	2	3	4	5	6
Förskolor					
301 Grimsta förskolor	40 650	2 033	-1 553	0	1 553
302 Vällingby förskolor	36 740	1 837	-2 495	0	2 495
303 Räcksta förskolor	42 250	2 113	-3 898	0	3 898
304 Nälsta förskolor	36 050	1 803	-3 272	0	3 272
306 Björnboda-Sörgården förskolor	38 290	1 915	-3 500	0	3 500
309 Maltesholm-Smedshagen förskolor	30 840	1 542	-2 860	0	2 860
310 Loviselund förskolor	34 200	1 710	-2 206	0	2 206
311 Hässelby Gård förskolor	32 060	1 603	-2 845	0	2 845
312 Trollboda-Smedshagen förskolor	27 890	1 395	-2 781	0	2 781
314 Hässelby Norra förskolor	38 680	1 934	-2 223	0	2 223
Äldreomsorgen					
558 Skolörtens servicehus	32 530	1 627	-4 178	1 600	2 578
Summa resultatenheter	390 180		-31 811	1 600	30 211

Förskoleverksamhet

Förvaltningen har 10 förskolenheter som samtliga är resultatenheter. Sammantaget överfördes ett överskott om 0,8 mnkr från 2017 till 2018. Under 2018 prognostiseras inget uttag ur fonden.

Äldreomsorg

Förvaltningen har en resultatenhet inom äldreomsorgsverksamheten. Ett överskott om 0,3 mnkr överfördes från 2017 till 2018. Under 2018 prognostiseras ett uttag om 1,6 mnkr.

Investeringar

Investeringar

	Justerad budget	Bokfört	Prognos	Avvikelse aug
Investeringar	25,5	9,5	25,5	0,0
Varav stadsmiljöverksamhet	16,8	8,1	16,8	0,0
Varav inventarier och maskiner	2,8	0,9	2,8	0,0
Klimatinvesteringar, dagvattenshantering	5,9	0,5	5,9	0,0

Investeringar avseende stadsmiljö prognostiseras i balans med budget.

Investeringar avseende maskiner och inventarier prognostiseras i balans med budget.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel om 0,7 mnkr för utbyte av gamla armaturer för installation av LED-belysning vid förskolan Planket. Se även under rubriken Budgetjusteringar.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning har varit aktuell under året

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inte haft några sådana projekt under året.

Omslutningsförändringar

I verksamhetsplanen och tertialrapport 1 anmälde förvaltningen justerad omslutning av budgeten med sammanlagt 234,2 mnkr. Förvaltningen anmäler i detta ärende ytterligare omslutningsjusteringar:

Omslutningsförändringar	Kostnader	Intäkter	Netto
Nämnd och förvaltning inkl Demokrati	2,9	-2,9	0,0
Individ- och familjeomsorg	3,4	-3,4	0,0
Flyktingmottagande	1,0	-1,0	0,0
Socialpsykiatri	2,8	-2,9	0,0
Förskoleverksamhet	8,3	-8,3	0,0
Äldreomsorg	5,8	-5,8	0,0
Omsorg om funktionsnedsatta	9,1	-9,1	0,0
Kultur- och föreningsverksamhet	4,3	-4,3	0,0
Kultur- och föreningsverksamhet ,STIS	1,4	-1,4	0,0
Kultur- och föreningsverksamhet FFF	4,7	-4,7	0,0
Arbetsmarknad	0,5	-0,5	0,0

Omslutningsförändringar	Kostnader	Intäkter	Netto
Försörjningsstöd	5,0	-5,0	0,0
Omslutningsförändringar totalt	49,6	-49,6	0,0

Budgetjusteringar

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om följande budgetjusteringar:

Drift

- Medel om **0,6 mnkr** för faktiska kostnader avseende kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.
- Medel om **-1,0 mnkr** på grund av minskade kostnader avseende avskrivning parkinvesteringar.
- Medel om **0,3 mnkr** för ökade kostnader avseende internänta parkinvesteringar.
- Medel om **0,6 mnkr** för täckning av kostnader i samband med arbete med utsatta EU-medborgare.

Investeringar

mnkr	Budget	Utfall T2	Prognos Helår	Avvikelse
Avskrivningar	9,9	5,8	8,9	1,00
Internränta	0,4	0,5	0,7	-0,30

- Klimatinvesteringsmedel söks med 0,7 mnkr för utbyte av gamla armaturer till LED-belysning samt utökat antal armaturer för förbättrad belysning vid förskolan Planket.

Ingen av ovanstående budgetjusteringar är inkluderade i redovisad nämndbudget.

Medel för lokaländamål

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om följande medel för lokaländamål:

Drift

- Medel om 2,4 mnkr sökes för förlorade hyresintäkter, till följd av avvecklingen av delar av Skolörtens servicehus

Analys av balansräkning

Förvaltningens balansomslutning har minskat med 96,0 mnkr jämfört med samma period 2017.

Tillgångar

Tillgångar (mnkr)	2017-08-31	2018-08-31
Anläggningstillgångar	99,6	114,9

Tillgångar (mnkr)	2017-08-31	2018-08-31
Kundfordringar	11,4	13,8
Div krotfristiga fordringar	101,5	76,1
Förutbetalda kostn och upplupna intäkter	143,4	55,0
Kassa och bank	0,3	0,4
Summa tillgångar	356,2	260,2

Förvaltningens tillgångar avseende diverse kortfristiga fordringar har minskat med 25,4 mnkr vilket bland annat beror på lägre fordringar hos staten, cirka 20 mnkr som avser migrationsintäkter. Upplupna intäkter har minskat med cirka 90 mnkr jämfört med samma period år 2017, vilket till största del avser intäkter för asylärenden som bokades upp mot socialförvaltningen.

Skulder

Skulder och eget kapital (mnkr)	2017-08-31	2018-08-31
Eget kapital	-169,3	-44,9
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,3	-0,4
Leveranstörsskulder	-50,6	-55,7
Moms och särskilda punktskatter	-0,1	-0,1
Upplupna kostnader och förutbetalade intäkter	135,9	-159,1
Summa skulder och eget kapital	-356,2	-260,2

Eget kapital har minskat med 124,4 mnkr som en följd av förändringarna i balansräkningen.

Upplupna kostnader och förutbetalade intäkter har ökat med 23,2 mnkr. Ökningen beror till största del på att förutbetalade intäkter har minskat med ca 16,0 mnkr vilket förklaras av mindre periodiseringar av intäkter avseende ensamkommande flyktingbarn. Upplupna kostnader har minskat med 5,0 mnkr, samtidigt har generalschablonen ökat till 44,0 mnkr.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Antal synpunkter och klagomål tertial 2 2018							
Verksamhet	Tillgänglighet	Bemötande	Insatsens utförande	Verksamhetens innehåll	Yttremiljö	Övrigt	Totalt
Förskola	1	5	16	9	3	8	42
Individ-och familjeomsorg	6	7	7				20
Beställare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri	1	1	6				8
Utförare äldreomsorg, funktionsnedsättning		2	8				10

Antal synpunkter och klagomål tertial 2 2018							
och socialpsykiatri							
Stadsmiljö					174		174
Gemensam administration		1				1	2
Tidigt socialt arbete	4	1			1		6

Förskola

Under perioden har 42 synpunkter och klagomål inkommit till förskoleverksamheten, fördelat enligt tabell ovan. Övriga synpunkter består av beröm och idéer. De som lämnat synpunkterna har kontaktats och i vissa fall erbjudits möte. Samtliga synpunkter är diarieförda och 39 av 42 avslutade.

Individ och familjeomsorg

Under januari till och med juli har 20 klagomål inkommit. Fördelningen mellan respektive rubrik är i nuläget oklar, därav en jämn fördelning mellan huvudområdena. Alla klagomål har hanterats och avslutats. Synpunkter består även av beröm.

Beställare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri

De flesta klagomål som inkommit till beställarenheten avser handläggning av ärenden. Klagomålen har även berört tillgänglighet och bemötande. Enheterna har vidtagit ett antal åtgärder bland annat att se till att samtliga medarbetare fått ta del av nya rutiner som tillkommit samt revidering av befintliga rutiner. Klagomålen som inkommit gällande tillgänglighet har åtgärdats med nya rutiner vid frånvaro. Beställarenheterna arbetar aktivt och på olika sätt med bemötande. Samtliga ärenden är diarieförda och besvarade.

Utförare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Flertalet klagomål som inkommit till verksamheterna i kommunal regi avser insatsernas utförande, synpunkter har även berört bemötandet. Åtgärder som vidtagits är följande: individuella samtal med berörd personal, gruppmöten. Enheterna arbetar aktivt med frågor om bemötande i form av löpande dialoger samt på arbetsplatsträffar. Samtliga ärenden är diarieförda och besvarade.

Stadsmiljö

De flesta synpunkter eller klagomål gäller träd, att träd skräpar ner, kan utgöra en fara eller att de skymmer utsikten. Det har även inkommit önskemål om trygghetshöjande åtgärder av olika slag. Åtgärder som vidtagits är att träd har besiktigats och fällts om de har utgjort en fara, buskar har beskurets och slyröjning har utförts för att öka upplevd trygghet. Det har även inkommit klagomål på bosättningar, rutinerna i dessa ärenden är att vuxenenheten samt polisen informeras om var bosättningen finns och efter att de har besökt platsen och erbjudit annat boende har förvaltningen städat platsen.

Gemensam administration

Det har inkommit ett klagomål avseende månadsannonsen och ett avseende bemötandet i receptionen.

Tidigt socialt arbete

Under perioden har klagomål inkommit gällande öppettider på parklek, yttre miljö och trygghetshöjande åtgärder. Åtgärder har vidtagits genom att bemöta och skyndsamt svara de enskilda individer som lämnat klagomål, samt informera berörd personal. Förvaltningen har även tagit emot beröm och idéer vad gäller bemötande och tillgänglighet.

Övrigt